

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 4
Sausio - January 27, 1995

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

-- Rumunijos nacionalinės asamblėjos delegacija sausio 23-24 dienomis su oficialiu vizitu lankėsi Lietuvoje. Sausio 24 d. Rumunijos Senato pirmininkas O. Cherman pasakė kalbą Lietuvos Seime.

-- Lietuvos prezidentas A. Brazauskas sausio 20 d. Palangoje "Žilvino" poilsio namuose susitiko su Lietuvoje akredituotais užsienio valstybių ambasadoriais. Į susitikimą atvyko 40 valstybių atstovai. Lietuvos prezidentas pasakė metinę kalbą - supažindino diplomatus su Lietuvos ekonominiu ir socialiniu gyvenimu. Vėliau Prezidentas ir jo dukterė Audronė Usonienė surengė priėmimą diplomatinio korpuso nariams.

-- Lietuvos savanoriškajai krašto apsaugos tarnybai (SKAT) sausio 17 d. suėjo ketveri metai. Pagrindinės savanorių, kurių Lietuvoje dabar yra apie 12 tūkstančių, užduotys - vykdyti teritorinę krašto gynybą, padėti likviduoti civilinėms tarnyboms ekologinių katastrofų, stichinių nelaimių padarinius, saugoti svarbius valstybės ir ūkio objektus.

-- Automobilių vagys nepaliekia ramybės Lietuvos prezidento šeimos. Neseniai iš Prezidento A. Brazausko dukters Laimos Mertinienės pavogtas jos asmeninis automobilis 1990 metų "Volkswagen Passat". Toks automobilis Lietuvoje dabar kainuoja apie 7-8 tūkstančius JAV dolerių.

-- Per ketverius metus Lietuvoje įregistruotų įmonių skaičius padidėjo nuo 8,000 iki 139,000. Maždaug 50% darbuotojų dabar dirba privačiame sektoriuje, kuriame pagaminama apie pusę viso Lietuvos bendrojo produkto. Šiuo metu Lietuvoje užregistruotos 4,362 bendros ir užsienio kapitalo įmonės.

-- Lietuvos avialinijų lėktuvą "Jetstar" galima išsinuomoti už \$2,000 valandai. Jį aptarnauja dvi įgulos. Ši mėnesį lėktuvas buvo išnuomotas du kartus, o sausio 26 d. lėktuvas nuskraidino Lietuvos prezidentą A. Brazauską į Krokuvą, Lenkiją.

-- Pagal senovinę jūreivių ir laivų statytojų tradiciją sausio 19 d. šampano butelis pokštelėjo į pirmą Lietuvos istorijoje universalaus prekybos laivo "Vytautas" bortą. Šis 4500 tonų laivas, pastatytas pagal Sankt Paterburgo specialistų projektą, skirtas Lietuvos jūrų laivinykystei.

-- Lietuvos sostinėje atidarytas Vilniaus verslo konsultacinis centras. Tai šeštasis ir paskutinis centras, įsteigtas pagal Europos Sąjungos PHARE programos projektą "Smulkus ir vidutinio verslo vystymas Lietuvoje".

-- Vilniaus apygardos teismas sausio 19 d. atmetė Lietuvos Laisvės Lygos, kuriai vadovauja Antanas Terleckas, pareikštą skundą Teisingumo ministerijai, atsisakiusiai perregistruoti LLL į politinę organizaciją. Kadangi LLL duomenų apie savo politinės organizacijos steigėjus nesurinko ir nepateikė jo Teisingumo ministerijai, todėl ją iš politinio judėjimo į politinę organizaciją perregistruoti buvo atsisakyta.

LIETUVOS BANKO ŽINGSNIAI

Pagrindinis Lietuvos banko uždavinys - pasiekti ir išsaugoti nacionalinės valiutos stabilumą. Pastovi monetarinė aplinka sukuria tvirtą pagrindą ekonomikai vystyti. Lietuvos banko užsienio valiutos atsargos yra vienas iš veiksnių nulemiančių solidžią pinigų politiką, t.y. leidžiančių išsaugoti nacionalinės valiutos vertę.

Tuoju po Naujųjų Metų maždaug per savaitę, Lietuvos bankas išplatino du viešus dokumentus. Pirmajame, sausio 6 dienos, buvo tikinama, kad lito ir dolerio santykis nei dabar, nei artimiausiu metu nesikeis ir tų dolerių bus tiek, kiek reikės. Antrajame, sausio 12 d., aiškinama, kad užsienio valiutos atsargos tvarkomos taip, kaip reikia. Pirmasis dokumentas vadinosi pareiškimas, antrasis - paaiškinimas.

Lietuvos bankas savo paaiškiniame neatsako į svarbiausią oponentų priekaištą: kodėl, pažadėjus išlaikyti stabilų lito kursą, 1994 m. papildomai buvo išleista 500 mln. "popierinių" litų.

Kodėl litas šitaip atskiedžiamas ir nuvertinamas? Oponentai (Lietuvos banko oponentai - Tėvynės sąjungos politikai) neabejoja, kad kalta Valiutų valdyba. Pagal jos pseudomodelį ryšys tarp iplaukiančios konvertuojamosios valiutos ir išleidžiamų litų nustatomas automatiškai. Šitaip atmetama galimybė kontroliuoti faktinį litų kiekį ir stabdyti infliaciją. Valiutų valdybos modelio

igyvendinimo vaisius jau akiškai matomas - žymiai padidėjo litų kiekis apyvartoje (per dešimt 1994 m. mėnesių buvo išleista papildomai 60% "popierinių" litų).

Tai nulėmė ne prekių apyvartos poreikis, bet ir Lietuvą spekuliacinėms operacijoms iplaukiantys doleriai. Lietuvos bankas siekdamas tuos iplaukiančius dolerius surinkti, leisdavo vis naujų (po 40 - mln. Lt per mėnesį) litų, ir šitaip savas pinigai buvo atskiestas. Dėl to padidėjo kainos, o ir Lietuvą iplaukę doleriai taip ir nepasiekė Lietuvos ūkio: jie paprasčiausiai yra persiunčiami į užsienį. Blogiau nesugalvosi...

Finansų ministras neseniai informavo, kad valstybės biudžetas 1994 m. jokių palūkanų už 600 mln. dolerių valiutos atsargas, laikomas užsienio bankuose, negavo, ir negalėjo pasakyti, ar tokių palūkanų bus 1995 m., ar jas gaus valstybė.

Žinoma, be užsienio valiutos atsargų centrinis bankas, matyt, nepajėgtų atkurti pasitikėjimo nacionaline valiuta, ir spekuliacinis jos nuvertėjimas taptų ilgalaikiu procesu, kuris paralyžuotų šalies ekonomiką. Kaip ir daugelis valstybių, Lietuva jau turi karčios patirties šioje srityje.

Lietuvos bankas sausio 12 d. viešame paaiškiniame informuoja, kad per 1995 m. iš užsienio aktyvų gauta 80 mln. litų pajamų (įdomu, kad šis skaičius

spausdintame tekste įrašytas ranka). Gal ir gauti tie milijonai, tačiau tai ne ta suma, kuri įtikintų, kad užsienio valiutos atsargos naudojamos ir valdomos labai gerai. Už tokias milijonines 600 mln. dolerių atsargas, kurioms jau prigijo "antrojo" Lietuvos biudžeto vardas, oponentų tvirtinimu, nesunkiai buvo galima gauti 100 - 120 mln. litų pajamų.

Nutulėjo Lietuvos bankas ir nepaaiškino fakto, kodėl iki 1994 m. birželio mėn. (tai liudija finansų ministro ir LB pirmininko pasirašytas raštas) palūkanos už užsienio aktyvus buvo 3 - 4%, o dabar jau tvirtinama, kad jos viršija 5%.

Šie faktai nekelia Lietuvos banko prestižo. Turėdamas būti Lietuvos valstybės atrama, jis každodėl tai prisideda užsieniečių nepasitikėjimo Lietuvos ekonomika ir baimės investuoti į Lietuvos ūkį.

Tuo tarpu privatūs bankai, kurių akcijas perkamos ir parduodamos Nacionalinėje vertybinių popierių biržoje, turi savų problemų.

Sausio 3 d. vieno didžiausių Lietuvos Akcinio Inovacinio banko akcijų vertė per vieną dieną nukrito 18.48%. Rinkos specialistai tai aiškina bendra situacija rinkoje. O vadeles šioje rinkoje jau laiko Lietuvos bankas.

pagal "Lietuvos aidą",
"Lietuvos rytą"

Geriausia 1994-ųjų metų Lietuvos lengvaatletė Nėlė Žilinskienė personalinės įmonės "Grožio formulė" pripažinta ir gražiausia metų sportininke. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Įtvirtintas didžiausio palankumo režimas prekyboje su Rusija

Lietuvos ambasadoriui Rusijoje Romualdai Kozyrovičiui sausio 18 d. įteikta Rusijos užsienio reikalų ministerijos atsakomoji nota. Joje pranešama, kad nuo jos įteikimo dienos įsigalioja 1993 metų lapkričio 18 dieną pasirašytas Lietuvos ir Rusijos vyriausybės susitarimas dėl prekybinių ir ekonominių santykių, kuriame yra įtvirtintas didžiausio palankumo režimas prekyboje.

R. Kozyrovičius tą pačią dieną įteikė notą Rusijos UREM, kurioje pranešama, kad Lietuvos Vyriausybė pratęsė Rusijai esamą karinių ir pavojingų krovinių vežimo per Lietuvą tvarką, kurią abiejų šalių vyriausybės patvirtino 1993 metų lapkričio 18 dienos susitarimu dėl Rusijos ginkluotųjų pajėgų kariuomenės ir karinių krovinių, išvedamų iš VFR, tranzitinių vežimų per Lietuvos teritoriją. Tokia tvarka pratęsta iki 1995 metų gruodžio 31 dienos, neatmetant galimybės pratęsti ją kitiems metiniams periodams. ELTA

Religinių bendrijų turto gražinimo tvarka

Lietuvos Seimas priėmė Religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymą. Jis reglamentuoja bendrijų teisės į turtą, kuris pagal buvusios LTSR (TSRS) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip valstybės nusavintas, išskyrus žemę ir mišką gražinimo arba kompensavimo už jį tvarką bei sąlygas. Nustatyta, jog gražinami maldos namai, įskaitant klebonijas, religinių bendrijų labdaros ir švietimo įstaigas. Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektai, kaip išimtinė Lietuvos Respublikos nuosavybė, gali būti perduoti neterminuotai naudotis, nustatius objekto paminklosaugines sąlygas ir religinei bendrijai pasirašius saugojimo išpareigojimą. Nekilnojamąjį turtą susigrąžinti turi teisę tos religinės bendrijos, kurios veikė Lietuvos Respublikoje iki 1940 metų liepos 21 dienos. Įstatymas nurodo, kad religinėms bendrijoms negražinamas natūra šis išlikęs nekilnojamas turtas: gyvenamieji namai ir butai, taip pat pastatai, perduoti mokslo, sveikatos priežiūros, kultūros, švietimo ir ryšių įstaigoms. Kompensacija pinigais už natūra negražinamą nekilnojamąjį turtą pradeda mokėti po penkerių metų nuo sprendimo dėl kompensacijos išmokėjimo priėmimo dienos Vyriausybės nustatyta tvarka. ELTA

Vyskupo Antano Baranausko gimimo sukakčiai

Sausio 17-ąją sukako 160 metų, kai gimė lietuvių literatūros klasikas vysk. Antanas Baranauskas. Poeto, kalbininko, matematiko, religinės poezijos ir giesmių kūrėjo, Kauno kunigų seminarijos profesoriaus, Seinų vyskupo gimimo sukaktis Lietuvoje ir kaimyninėje Lenkijoje minima valstybiniu lygiu, pagal tai progai skirtą programą.

Jubiliejiniai renginiai įvairiuose Lietuvos miestuose prasidėjo jau sukakties išvakarėse. Kauno Literatūros muziejuje atidaryta Antano Baranausko gyvenimui ir kūrybai skirta paroda, "Anykščių šilelio" autoriaus kūrybos vakaras surengtas tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje, miesto dramos teatras pakvietė į sukakčiai skirtą monospektaklį - Gyčio Padegimo režisuotą Vandos Juknaitės "Vainuto raštininką".

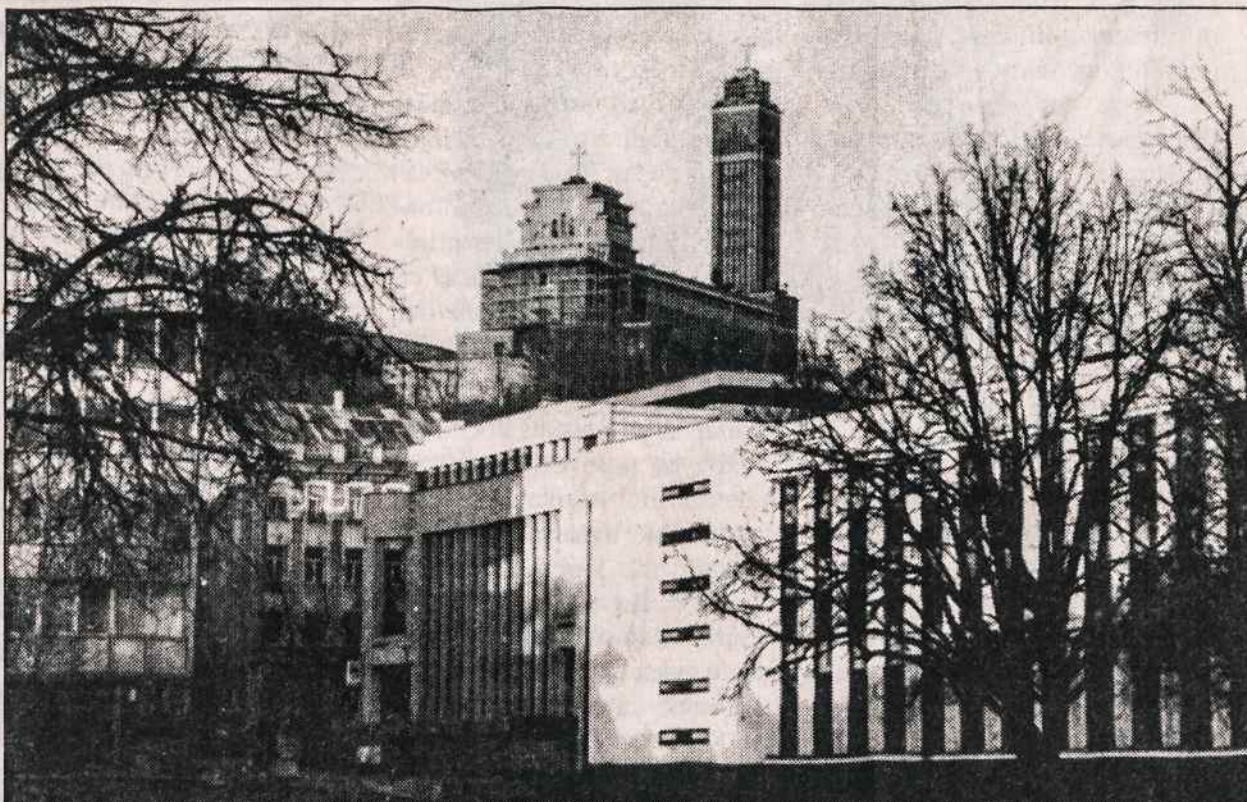
Antano Baranausko 160-osios gimimo metinės buvo minimos ir jo gimtajame krašte - Anykščiuose. Sekmadienį minėjimo dalyviai aplankė Vyskupo skvere išlikusį paminklą savojo krašto dainiui, pasimeldė už jį šv. Mišiose, o vakare susirinko į minėjimą miesto kultūros namuose. Antanui Baranauskui skirtą muzikinę literatūrinę valandą Anykščiuose surengė moksleivių meninės kūrybos konkurso laureatai.

Sausio 28-ąją valstybinės programos renginiai persikels į Lenkijos Seinų miestelį, į katedrą, kurioje Antanas Baranauskas pirmasis prabilo lietuviškai, ir kur 1902 metais atgulė amžinojo poilsio.

Sausio 30-ąją valstybinis Antano Baranausko gimimo sukaktis minėjimas vyks Vilniuje, Akademiniame dramos teatre.

Vasaros mėnesį poeto, vyskupo jubiliejus bus minimas Varniuose, Sedoje, Vainute ir Telšiuose.

Valstybinė programa neapėpia visų Antano Baranausko gimimo sukakčiai skirtų renginių: Dievo malonės paliesto poeto gimtadienis bus minimas daugelyje Lietuvos miestų, mokyklų, bibliotekų. ELTA

Tolumoje matosi remontuojama Priskėlimo bažnyčia Kaune. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

PREMJERO LAIŠKAS LIETUVOS KUNIGAMS

Ministras pirmininkas Adolfo Šleževičius sausio 16 d. paskelbė atvirą laišką Lietuvos katalikų Bažnyčios kunigams. Laiške A. Šleževičius apgailestauja, kad jo žodžiai, pasakyti 1994 m. rugpjūčio 30 d. Seimo posėdyje, įskaudino Lietuvos dvasininkus. Tuomet Seime buvo kalbama apie praejusio, t. y. 1994 metų rugpjūčio referendumo rezultatus ir ne visai konstitucinius kai kurių dvasininkų veiksmus. "Niekas neginčija dvasininkų teisės reikšti savo politinius įsitikinimus, agituoti ir diskutuoti. Bet, manau, tai turėtų būti daroma ne bažnyčioje, nesidangstant Bažnyčios ir religijos autoritetu. Kunigo pareigos neturėtų būti tapatinamos ir painiojamos su pilietinėmis priedermėmis, nes žmonės supranta, ar kunigas išreiškia konfesinę doktriną, ar savo asmenišką politinį nusista-

padarė LDDP ir Vyriausybė. Tačiau mano, kad neteisinga ir pikta vališka ant dabartinės vyriausybės verstis atsakomybę už stalinizmo žudynes, už organizuoto nusikalstamumo išplitimą, už visas ankstesnių Lietuvos vyriausybių darbo nesėkmes. "Tarpusavio priekaištų ir kaltinimų kalba nėra geras pamatas Valstybei ir Katalikų Bažnyčiai normaliai ir vaisingai bendradarbiauti. Tikiu, kad tai suvoks abi pusės. Mus visus slegia sunkus praeities palikimas, išsiliejęs dabar daugelio materialiniu ir dvasiniu skurdu. Jau įsitikinome, kad negalima tikėtis greitų ir stebuklingų pereinimų. Reikės daug darbo, kantrybės ir daug laiko. Ir, žinoma, didesnio tarpusavio pasitikėjimo, pakantumo. Jeigu tai atsiras, tada nereikės ir panašaus turinio laiškų", - baigia Adolfo Šleževičius. ELTA

tytą", - sakoma Premjero laiške. Adolfo Šleževičius pripažįsta pasisakęs ne visai tiksliai, teigdamas, kad agitacija už referendumą, nutylint jo pavojingus ekonominius padarinius, yra dezinformacija. "Bet kaip šią agitaciją turėjau pavadinti, jei jau žinojau įvairių užsienio šalių ekspertų bešališkas ir tarpusavyje visiškai nepriklausomas išvadas, o ir pats jaučiau, kokia grėsmė išskyla valstybei, kai žmonėms nesuprantamus sprendimus siūloma priimti balsavimu? Tos išvados buvo viešai paskelbtos, plačiai diskutuojamos. Todėl pastangos kuriomis buvo siekiama nukreipti nuo tų išvadų dėmesį, atrodo, švelniai sakant, labai neatsakingos", - teigia Adolfo Šleževičius. Premjeras rašo, jog neketina menkinti klaidų, kurias

Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto 1994-ųjų metų sportininkas plaukikas Raimundas Mažuolis (dešinėje) ir Lietuvos Olimpino Komiteto prezidentas A. Poviliūnas.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Visuotinės Bažnyčios veiklos apžvalga 1994 metais

Šešioliktieji popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato metai paliko gilų pėdsaką Bažnyčios gyvenime: buvo paskelbti trys Šv. Tėvo apaštaliniai laišakai bei reikšmingi daugelio Vatikano dikasterijų dokumentai, įvyko du vyskupų sinodai ir neeilinė konsistorija, kurioje paskirta 30 naujų kardinolų, įkurtos dvi popiežinės akademijos - visuomenės mokslų ir gyvybės akademija.

Nors nuveikta daug, bet Šv. Tėvas negalėjo pasidžiaugti stipria sveikata: po dubens kaulo operacijos balandžio mėnesi, vietoj numatytų keturių kelionių už Italijos ribų, įvyko tik viena.

Sausis. 1994-iejį prasidėjo atsinešdami labai svarbių įvykių. Bažnyčios gyvenime 1993-ųjų pabaigoje aidą. Gruodžio 30-ąją buvo pasirašyta šventojo Sosto ir Izraelio sutartis dėl diplomatinė santykių užmezgimo. Dar prieš kelias dienas, gruodžio 26-ąją Šventojoje žemėje, Nazarete, popiežinės šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Alfonso Lopez Trujillo pradėjo šeimos metus. Šeimai ir jos problemoms

buvo skirtas Šv. Tėvo laiškas pasaulinei taikos dienai, kasmet minimai sausio 1-ąją, drauge su Švč. Mergelės Marijos, Dievo Motinos iškilmė. Sausio mėnesį Popiežius ir Šv. Sostas daug dėmesio skyrė Bosnijai Hercegovinai ir apskritai Balkanų konfliktui. Mėnesio viduryje paskelbtas popiežinės teisingumo ir taikos tarybos dokumentas. Šv. Tėvas paskelbė dvi pasaulines pasniko ir maldos dienas už taiką Balkanuose. Artėjančių rinkimų ir politinės krizės Italijoje akivaizdoje, popiežius Jonas Paulius II Italijos vyskupams parašė laiška, pavadintą "Katalikų atsakomybė dabartiniu momentu". Galiausiai, popiežinė katalikiškojo auklėjimo kongregacija paskelbė direktivas apie auklėtojų kunigų seminarijoms ruošimą.

Vasario mėnesio pradžioje ir pirmą planą išliko tarpeliginis dialogas. Jeruzalėje vasario 4-ąją įvyko pirmoji žydų - krikščionių konferencija. Katalikams šioje konferencijoje atstovavo kardinolai Ratzinger, Koenig ir Martini bei Jeruzalės Lotynų apeigų patriarchas Sabbah. Jei šią konferenciją tarpeliginio dialogo

plotmėje galime vertinti išimtinai teigiamai, tai netrukus krikščionių vienybės perspektyva, atrodė, dar labiau nutolo su anglikonų Bažnyčios Sinodo nutarimu šventinti kunigais moteris. Pirmieji moterų šventimai įvyko kovo pradžioje, o iki metų pabaigos moterų kunigų Anglijoje pašventinta beveik tūkstantis. Šiame kontekste per du šimtus anglikonų pastorių pareiškė norą pereiti į Katalikų Bažnyčią, o buvęs Londono anglikonų vyskupas Leonard balandžio mėnesį priėmė katalikų kunigo šventimus.

Mėnesio pabaigoje visas dėmesys vėl sukoncentruojamas šeimai: vasario 22 d. paskelbtas popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas šeimoms. Ji Vatikane pristatė popiežinės šeimos tarybos pirmininkas kardinolas Alfonso Lopez Trujillo. Šeimos metų proga Šv. Tėvas dar kartą pakartoja Bažnyčios magisteriumo nuostatas šeimos ir santuokos atžvilgiu.

Kovo mėnesį Šv. Sosto veikloje dominuoja tarptautinė politika: paskelbiama apie diplomatinė santykių užmezgimą su Jordanija, Pietų Afrika ir Kam-

neturi galios leisti šventinti kunigais moteris.

Pirmosiomis birželio dienomis popiežius Jonas Paulius II Vatikane priėmė JAV prezidentą Bill Clinton. Dėmesio centre - pasirošimas Kaire vykiančiai žmonių ir pažangos konferencijai. Bažnyčią ir visą pasaulį sukrečia žinios apie vyskupų ir kunigų žudynes Ruandoje. Kardinolų kolegijos konsistorija, susirinkusi birželio 13 - 14 dienomis apvarstyti pasirošimo didžiajam 2000-ųjų metų jubiliejui, paskelbia kreipimąsi į tarptautinę bendruomenę, ragindama suteikti humanitarinę pagalbą Ruandai.

Liepa ir rugpjūtis - atostogų mėnesiai. Gal dėl to netokie gausūs svarbiais įvykiais. Liepos 13-ąją vėl atnaujinamos bendrosios audiencijos Vatikane, neįvykusios nuo balandžio pabaigos, popiežiui susilaužius klubo sąnarį. Rugpjūčio 17 - 27 Šv. Tėvas praleido savo trumpas atostogas Šiaurės Italijoje, Val d'Aosta. Dvi tarptautinės krizės - Haičioje ir Kuboje - taip pat neliko nepastebėtos bažnytinėje veikloje. Tiek vietinių vyskupų konferencijų dokumentai, tiek Šv. Sosto diplomatinė veikla dėjo visas pastangas, kad šios krizės būtų

sureguliuotos taikiai.

Rugsėjo 8-ąją turėjo įvykti Šv. Tėvo kelionė į Sarajevą. Deja įvairios aplinkybės nulėmė, jog pamokslą Sarajevui popiežius pasakė savo vasaros rezidencijos Castelgandolfo kieme aukotų mišių už taiką Balkanuose metu. Sarajevio gyventojai tik per televiziją galėjo stebėti šias Popiežiaus mišias. Po trijų dienų Šv. Tėvas apsilankė Zagrebe, kur dar kartą pasmerkė Balkanų karo baisumus, meldėsi ir ragino mels-tis už taiką šiame regione. Be abejo svarbiausias rugsėjo įvykis - Jungtinių Tautų žmonių ir pažangos konferencija, įvykusi 5 - 13 dienomis. Puikiai prisimename su kokiuo atkaklumu Šv. Sosto delegacija vadovaujama arkivysk. Renato Martino gynė moters orumą ir negimusią gyvybę baigiamojo konferencijos dokumento priėmimo debatuose.

Spalio 2 - 29 diomis Romoje vyko vyskupų sinodas vienuolinko gyvenimo klausimais - "Dievui pašvęstas gyvenimas Bažnyčioje ir pasaulyje". Lietuvos atstovų, dalyvavusių šiame sinode nuomone, Lietuvos vienuolioms šiandien labai svarbu

(nukelta į 4 psl.)

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido-tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laido-tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNAS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Studentų Ateitininkų veikla Lietuvoje

Iki šiol Lietuvoje veikia trys studentų ateitininkų vienetai: du Kaune ir vienas Vilniuje. Kauno VDU grupės pirmininke išrinkta Crinta Žvikaitė, vicepirmininku - Mindaugas Kuliava, sekretore - Živilė Krivickaitė ir išdininku - Aurimas Šukys. Vilniaus pirmininkė yra Virginija Trusaitė, sekretorė - Joana Žibaitė ir išdininkas - Albinas Seniūta. Vilniaus vienetas turi 15 narių ir kelis kandidatus. Sąjungai vadovauja SAS centro valdyba, kurią sudaro Vygantas Malinauskas - pirm., Rasa Petraškaitė - sekretorė ir Osvaldas Stripeikis - išdininkas. SAS dvasios vadas šiuo metu yra kun. Ričardas Repšys. Sąjunga leidžia savo biuletinį, pavadintą "SAS aplinkkraščiu". Jame yra daug vadovaujančių studentų pasisakymų ateities

studijų, veiklos bei programos klausimais.

Vienas iš savotiškų rūpesčių studentų vadovaujančiuose sluoksniuose yra tas faktas kad dauguma vadovų studijuoja teologiją ir filosofiją. Tai, - kai kurių studentų nuomone, - daro organizaciją pernelyg teoretinę. Ta prasme labai reikšmingas ir praktiškas žingsnis buvo pernai surengti SAS vadų kursai, kurie įvyko spalio 21 - 23 dienomis prie Marijampolės. Prelegentų tarpe buvo kun. R. Repšys, MIC, kun. Gintaras Grušas, s. Daiva Kuzmickaitė, Vygantas Malinauskas ir Indrė Čiuplinskaitė.

Praeitą rudenį Vilniaus studentė ateitininkė Regina Karaliūtė atvyko į JAV dirbti ir mokytis amerikiečių "Faith in Action" organizacijoje. Du SAS nariai,

lituanais ir jauniaisiais liberalais. Į atstovybę tapo išrinkti ir šeši studentai ateitininkai: V. Malinauskas, M. Kuliavas, I. Malinauskaitė, N. Mocketė, O. Stipeikis ir Ž. Krivickaitė.

Caritas Jaunimo Centre kas savaitę vyksta "Ateities pėdsakų" vakaronės, kur paskaitas skaitė kun. K. Trimakas, K. Skrupskelis ir G. Kuprevičius. Spalio mėn. 4 d. studentai ateitininkai Vytauto bažnyčioje surengė Šv. Pranciškaus Asyžiečio (vieno iš ateitininkų globėjų) šventės paminėjimą. Gi prieš tai - rugsėjo 23 - 25 dienomis Kauno VDU studentai ateitininkai keliavo baidarėmis po Ignalinos tautinį parką.

Visą didėjančią ateitininkijos populiarumą Kaune liudija šūkis, įrašytas Savanorių prospekte prie Taikos prospekto: "Ar iširašei į ateitininkus"?! AS

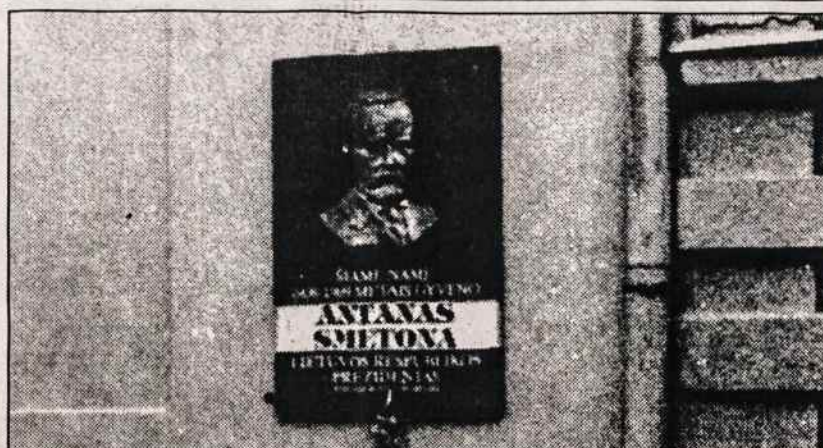
Nauja, politiškai teisinga Biblija

Londonas (Reuters). Nauja Biblija, kurioje stengiamasi išvengti seksizmo, rasizmo ir netgi prietarų dėl kairiarankių, nepaisant dvasininkijos pasmerkimo, gali būti išleista Britanijoje, pasakė Biblijos leidėjų atstovas.

"Oxford University Press" Biblijos versijoje, kurią vasario mėnesį išleis Jungtinėse Valstijose, Jėzus vietoj "Dievo sūnaus" vadinamas "Didžiuoju žmogumi", o pats Dievas - "Tėvu-Motina". Atsisakyta nuorodos į Dievo "dešiniąją ranką", kuri pavadinta "galinga ranka".

Kaip teigia leidykla, "Išymų Biblijos tyrinėtojų grupė" analizavo Bibliją, kad nuspręstų ar galima ją spausdinti Britanijoje, tačiau nepriėmė jokio sprendimo.

Keletas dvasininkų pasmerkė naująją Bibliją. "Tradicinė Biblijos kalba yra jos didingumo dalis. Juokinga tokiu būdu išradinti naują kalbą", - pasakė York arkidekanas George Ostin "Daily Express" laikraščiui.

Vilniuje, ant namo Tilto gatvėje Nr. 1 paminklinė lenta pažymi, kad čia gyveno Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS JONAS
1933+1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
  - LAIVAI (CRUISES)
  - TRAUKINIAI (AMTRAK)
  - AUTOBUSAI
  - NUOMOJAMOS MAŠINOS
  - VIEŠBUČIAI
  - ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Keliaujantis vyskupas lanko lietuvius

Australijos lietuviai kas antri metai rengia Lietuvos Dienas. Jos rengiamos Australijos vasarą - gruodžio mėnesio gale ir sausio pradžioje. 1994 m. gruodžio 27 d. - 1995 sausio 2 d. jau 18-osios vyko Adelaidėje. Šventės programa visada būna labai plati ir įvairi. Į šią šventę buvo pakviestas vysk. Paulius Baltakis, OFM.

Ketvirtoji kelionė į Australiją

Tai buvo vyskupo ketvirtoji kelionė į Australiją. Pirmą buvo 1985 metais. Tada jis aplankė visas kolonijas ir vadovavo devynioms rekolekcijoms. Antroji - 1988 m., kada vyko Šeštasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. Trečioji kelionė buvo 1993 m., kai laidojo prel. Petrą Butkų.

Ketvirtą kartą vyskupas Paulius Baltakis, OFM, į Australiją išvyko 1994 m. gruodžio 18 d. Grįžo 1995 m. sausio 13. Kelionėje lankydams Australijos ir Havajų lietuvius, išbuvo beveik visą mėnesį. Kartu su juo keliavo ir prel. Leonas Peciukevičius - Peck. Jis yra gimes Philadelphiaje. Prelatas buvo išsiųstas studijuoti į Lietuvą. Vilkaviškio seminarijoje studijavo 4 metus, kad išmokytų lietuviškai. Dirbo ir lietuviškoje parapijoje, ir amerikiečių parapijoje. Dabar jis kaip pensininkas, gyvena Philadelphiajos kunigų pensininkų namuose, tačiau pensininko gyvenimu

Šv. Tėvas Jonas Paulius II vadinamas keliaujančiu popiežiumi, o išeivijos lietuvių dvasios vadą Tėvą Paulių Baltakį, OFM, galima pavadinti keliaujančiu vyskupu. Jo įstaiga yra lietuvių pranciškonų židinyje Brooklyne, NY, bet čia ji nelengva rasti. 1994 metais, kai vyskupu Baltakui sukako 10 metų nuo jo konsekracijos, ji stebėjome kelionėse ne tik Amerikoje, bet ir kituose kontinentuose. Neseniai mūsų keliaujantis vyskupas aplankė lietuvių telkinius tolimoje Australijoje ir Havajuose. Viešnage praleido Kalėdų šventes ir sausio 13 d. sugrįžo į savo būstinę Brooklyne. Iš kelionių vyskupas parsivežė gausią informacinę literatūrą ir įspūdžius, ir jais mielai sutiko pasidalinti su "Darbininko" skaitytojais.

neapsiriboja - kiekvieną savaitę talkina įvairiose parapijose.

Kelionės tikslas

Vyskupo kelionės tikslas buvo dalyvauti Australijos 18-tose lietuvių dienose. Tos šventės vyksta rotaciniu būdu - Sydnejuje, Melbourn'e ir Adelaidėje. Rengiamos kas antri metai. Šiemet šventės šeiminingais buvo Adelaidės lietuviai.

Vyskupas buvo suplanavęs pirmą nvykti į Melbourną, iš ten aplankyti net Tasmaniją ir atlikti eilę reikalų. Bet kun. dr. Pranas Dauknyš patarė nevažiuoti, nes prieš Kalėdų šventes, kada visi namai rengiasi kuo iškilmingiau švesti Kalėdas, tokios kelionės tik trukdo pasirėngimo darbams. Taip abu keliauninkai ir nuvyko tiesiai į Adelaidę, kur ir atšventė Kūčias, Kalėdas ir pačias Lietuvos dienas.

Plati šventės programa

Šventę sudaro didelis telkinys įvairių renginių. Tai parodo Aust-

ralijos lietuvių kūrybingumą, vieningumą ir darbštumą. Visus renginius jau organizuoja jauni žmonės, kurie laiko sau garbę dalyvauti lietuviškoje veikloje, kalbėti lietuviškai ir puoselėti lietuvių kultūrą.

Šventė pradėta iškilmingomis pamaldomis Šv. Pranciškaus Ksavero katedroje. Pamaldos prasidėjo 11 val. Po atidarymo vyko sportininkų pietūs Lietuvių katalikų centre. Lietuvių namuose veikė valgykla. 3 val. popiet - sporto šventės atidarymas Forestville krepšinio stadione. 7 val. vakaro įvyko poezijos, muzikos ir tautosakos vakaras lietuvių namuose.

Gruodžio 28 d. Nuo 9 v. r. iki 5 v. popiet - sporto varžybos Forestville krepšinio stadione.

2 v. popiet - Meno ir Antano Sutkaus fotografijos parodos atidarymas Mullins galerijoje.

7 v. v. - Dainų šventė Adelaidės miesto rotušės salėje.

Gruodžio 29 d. 8:30 v. r. ALB Krašto tarybos narių registracija

Lietuvių namuose.

9 - 7 v. popiet ALB Krašto Tarybos narių suvažiavimas Lietuvių namuose.

9 - 5 v. popiet Sporto varžybos. 2:30 v. popiet teatro spektaklis - Antano Rūko "Bubulis ir Dundulis".

8 v.v. Violetos Štromienės koncertas.

Gruodžio 30 d. 9 v. r. - 5 v. popiet sporto varžybos.

9 v. - 12 val. ALB Krašto tarybos narių suvažiavimas Lietuvių namuose.

7 v. v. tautinių šokių šventė. Gruodžio 31 d. 2 v. popiet - sporto šventės uždarymas. 10 v. v. - Naujų metų balius.

Sausio 1 d. 11 val. pamaldos lietuvių katalikų centre.

Sausio 2 d. 2 val. popiet "Armonikos" koncertas Lietuvių namuose.

Iškilmingos pamaldos katedroje

Šventė pradėta gruodžio 27 d. iškilmingomis pamaldomis Šv. Pranciškaus Ksavero katedroje.

Čia iškilmingos mišios ir šventės atidarymas padarytas pačiu svarbiausiu katedros ir tos dienos įvykiu. Į pamaldas atsilankė Bažnyčios ir valdžios atstovai.

Mišias celebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, prel. Leonas Paciukevičius, kun. Juozas N. Petraitis, MIC, kun. dr. Pranas Dauknyš. Giedojo jungtinis choras, kurį sudarė: Adelaidės "Lithuania" choras, Adelaidės Šv. Kazimiero bažnytinis choras, Gelongo choras Vytis, Melbourno choras "Gintaras", to choro jaunimo ansamblis, Melbourno "Dainos" sambūris, Sydnejaus choras "Daina". Dirigavo Nemira Masulytė - Stapleton, vargonais grojo Justinas Ankus.

Į pamaldų leidinį įtraukti ir aukų nešėjai, skaitytojai, altoriaus patarnautojai, aukų rinkėjai, gėlių nešėjai. Toks ilgas sąrašas primena Prancūzijos karaliaus iškilmes Versalyje. Visi norėjo dalyvauti, nes tai buvo jų gyvenimo didelis įvykis.

Šie įvykiai svarbūs ne tik Australijos lietuviams, bet ir viso pasaulio lietuviams. Reikia džiaugtis, kad Australijos lietuviai nenuleidžia rankų ir suorganizuoja tokius įdomius lietuviškus renginius.

(P.)

(Bus daugiau)

Jie laukia pagalbos rankos

Lietuvos Seimas sausio 17 d. priėmė rezoliuciją "Dėl Lietuvos Saugumo ir paramos Čėčenijai". Joje pasiūlyta Lietuvos vyriausybei dar kartą kreiptis į tarptautines organizacijas, ginančias žmogaus teises, kad šios paveiktų Rusijos vyriausybę ir padėtų išspręsti konfliktą taikiomis priemonėmis. Lietuvos vyriausybė taip pat raginama sustiprinti Lietuvos sienų apsaugą ir karinį pasirėngimą. Deja, Seimas atmetė dešiniojos opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio pateiktą rezoliucijos projektą, kuriame buvo siūloma pralaužti diplomatinę Čėčenijos blokadą ir pasiūlyti jai bendradarbiavimą kaip su de facto egzistuojančia valstybe.

Atrodo, dar taip neseniai pati Lietuva, suspausta Sovietų Sąjungos karinių žnyplių, su viltimi žiūrėjo į pasaulį. Didžiosios valstybės visada abejingai reaguoja į mažųjų skausmą. Mažytė Islandija, nepabūgusi savo didžiųjų NATO partnerių, parodė pavyzdį visam pasauliui - tautos laisvės troškimas reikia ne tik gerbti, juos reikia ir ginti. Ginti pirmiausiai taikiomis, diplomatinėmis priemonėmis.

Šiandien Lietuva laisva. Ji - tarptautinių organizacijų narė. Ka prarastų Lietuvą, pripažindama Čėčenijos respubliką de facto? Baiminamasi, kad Rusija nutrauks palankaus prekybos režimą Lietuvai, užsuku naftos ir dujų kranus? Deja, Lietuvos vyriausybė, leisdama Rusijai gabenti aviacines bombas iš Karaliaučiaus Čėčenijos link, parodo visam pasauliui, jog ji šiuo metu yra labiau okupuota rusų, negu, kad buvo 1991-aisiais. Pasirodo, visa tai vyksta pagal susitarimą, niekam nenusikalstant. Lietuvos valdžios vyrai nesupranta, jog prisidėdami prie konflikto Čėčenijoje, jie prisideda prie demokratijos Rusijoje griovimo. Kieno eilė bus po Čėčenijos, atspėti labai lengva - Lietuvos. Į ką tada atsigręš Lietuva - į Islandiją, o gal į "visada laisvę ginančią" Amerikos valdžią?

Tada bus vėlu. Šiandien dar galima bandyti pasukti kovos už tautos laisvę ratą teisingumo, tiesos link. Nėra suprantamas Amerikos ir kitų išeivijos lietuvių tylėjimas dėl konflikto Čėčenijoje. Lietuvoje vadavimo darbas baigtas, - pasakys ne vienas ir bus teisus. Kaip bus teisūs ir tie, kurie šiandieną kvies kovai už tautos laisvės siekius. Kuo skiriasi lietuviai nuo čėčenų? Lietuvių tris kartus daugiau. Mus skiria religija. Džiaukimės, kad ne tiek ilgai buvome po rusų padu kaip čėčenai, todėl 1991-aisiais pasaulis dar nebuvo pamiršęs, jog Lietuva kažkada buvo laisva. Po Pirmojo pasaulinio karo trumpai gyvavusioje čėčenų valstybėje net didžiausiais nusikaltėliams nebuvo mirties bausmės. Viena didžiausių bausmių vyrams - atimti teisę dalyvauti mūšyje, aukščiausia bausmė - liepti išsinešdinti iš tėvynės be teisės į ją sugrįžti.

Čėčenijos prezidento Džocharo Dudajevio vyresnysis sūnus Avluras mirė nuo mūšiuose gautų žaizdų. Sausio 13 d. jis buvo palaidotas. Viena iš daugelio aukų, tačiau įgavusi simbolinę prasmę - Lietuvos ir Čėčenijos skausmas susiliejo į vieną.

Kaltės jausmas spaudė širdį, žiūrint į neseniai New Yorke prie Rusijos ambasados susirinkusį nedidelį būrelį čėčenų, laikantių Amerikos ir Čėčenijos vėliavas. Protestas prieš karą, prieš tautos teisių sutrypimą. Kaip čia trūko Lietuvos ir kitų Baltijos šalių vėliavų! Rusija dar kartą gavo tylų palaiminimą karui...

Australijos Lietuvių Dienų šventės atidaryme Šv. Pranciškaus Ksavero katedroje, Adelaidėje, išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM, priima aukas.

Šv. Sostas ir krikščioniškoji demokratija

Prel. Mykolas Krupavičius

1

Joks kitas klausimas taip nesuskaldė prancūzų, belgų ir italų katalikų, kaip krikščioniškosios demokratijos klausimas. Pirmieji ginčai kilo dėl darbininkų sąlygų problemos, iškeltos 1891 m. gegužės 15 d. enciklikoje "Rerum Novarum". Šv. Tėvas vadovaudamasis praktiškais reikiamybėmis ir galimybėmis, paskelbė idealų darbo planą. Bet daug to plano pritaikymo detalių tyčia buvo neiškeltų. Kiekvienas kraštas turėjo žiūrėti savo padėties ir savo reikiamybų. Be to, kai kurie klausimai dar nebuvo pribrendę, o Šv. Sostas, prieš pasisakydamas, paprastai laukia, kad nuomonės turėtų laiko pasireikšti įvairia prasme. Tuo būdu jam darosi aiškiau, ir jis uždaro burną tiems, kurie norėtų skųstis, kad nebuvo išklausti. Antra vertus 1891 m. gegužės 15 d. enciklika turėjo iššaukti eilę institucijų ir studijų darbininkų luomo nauda. Roma tai ne tik numatė, bet ir norėjo. Tačiau visai natūralu, kad pirmųjų užsidegimų metu daugelis gerų norų dingio ir kai kurių uolumas nebuvo didelis. Dvi raštų serijos atskleidė visiems katalikams problemų eilę ir tuo palengvino taiką ir sugyvenimą.

Šis rašinys pirmą vietą skiria 1901 m. sausio 18 d. enciklikai "Graves de communi". Ji neskelbia naujų nuostatų darbininkų klausimui spręsti. Šiam reikalui enciklika "Rerum Novarum" yra patariamoji charta. Ji pastarosios netaiso ir nemažina jos vertės, o tik išstudijuoja jos pasekmes ir precizuoja jų pritaikymą.

Antroje eilėje stovi liaudies krikščioniškos akcijos, arba krikščioniškosios demokratijos, Italijos Instruicija, lydima Kongresų ir Katalikiškų Komitetų Italijoje statuso.

Šie du paskutiniai raštai, išleisti Šv. Tėvo vardu valstybės sekretoriaus kardinolo Rampallos 1902 m. sausio 27 d., buvo adresuoti viso pasaulio vyskupams. Jų tikslas yra praktiškai vykdyti encikliką "Graves de communi" ir visą italų katalikų socialinį veikimą surišti su Kongresų ir Komitetų veikla.

Šie organai yra katalikų sąjungos rūšis. Italijos katalikus pirmą kartą suburti buvo mėginama 1865 m. Katalikų Jaunimo draugija, įkurta Bolonijoje, ėmėsi iniciatyvos organizuoti kongresus. Pirmasis kongresas suorganizuotas buvo Venecijoje 1874 metais. Tuo Italų Katalikų Kongresų veikla buvo įkurta. Pamažu nuolatiniai Kongresų Komitetai išplėtė savo veikimo sritį. Buvo sudaryti statutai ir įstatai ir galutinai paskelbti 1881 metais. Savo kilmei prisiminti šios institucijos oficialiai pasivadino Italų Katalikų Kongresu ir Katalikų Komitetu. Jų organas buvo "Difesa" Valencijoje, įkurtas ir redaguojamas P. Zocchio.

Netrukus oficialinių pajėgų unija Italijoje sugriuvo. Užsidegusiai aktinigi, bet be didelės drausmės žmonės sukilo prieš hierarchinę Komiteto organizaciją ir norėjo nuo jos atsiskirti. Kova taip paastrėjo, jog Šv. Sostui reikėjo parodyti savo autoritetą. 1902 m. sausio mėn. instrukcija jis įsakė visoms socialinėms grupėms Italijoje išsijungti į Kongresų kadrus ir pasiduoti jų vadovavimui, nes pastariesiems vadovavo vyskupai.

Po kelių sujudimų ir pasyvių rezistencijos pasireiškimų nemaža organizacinių vienetų viešai ir plačiai protestavo prieš duodamus nurodymus. Toniolo, garsus politinės ekonomijos profesorius Pizoje, rašė Ankonos leidinyje Patria: "Jaunieji turi pasirodyti ištikimi ir visiškai paklusnūs; senieji turi jauniems padėti būti paklusniems. Tai nėra lengva, nes tam reikia pasiaukojimo". Šis kvietimas buvo išklaustas ir Italijoje prasidėjo vaisingo sugyvenimo laikotarpis.

Ramiai ir objektyviai klausimą studijavę lengvai sutiko su pamokymais, plaukiančiais iš šių įvairių raštų dvasios krikščioniškosios demokratijos klausimu. O tačiau vieni laikraščiai Romos instrukcijose rado pilną krikščionių demokratų doktrinų aprobavimą, kiti juse rado griežtą, nemažiau aiškų jų pasmerkimą. Tas, kas pažinojo to ar kito laikraščio kryptį, galėjo lengvai ir tikrai numanyti, kaip jis liečiamu klausimu pasisakys. Be to, kai kurie laikraščiai aiškino Romos dokumentus viena prasme, tik todėl, kad kiti juos aiškino priešinga prasme.

Čia bus pasisakyta tik apie tai, kas buvo paskelbta pontifikalinuose raštuose. Visai sąmoningai čia nebus minimas nė vienas asmuo.

II

Karštos ir aistringos buvo kovos dėl paties krikščioniškosios demokratijos vardo.

"Liaudies veikimo naudai kryptis pradžioje neturėjo sau atskiro pavadinimo, - sako enciklika "Graves de communi". - Krikščioniškojo socializmo vardas ir kiti iš jo kilę vardai ne be pagrindo buvo pamiršti. Daugeliui ne be pamato patiko vadinti šią naują kryptį krikščioniškuoju liaudies veikimu; kai kur tos krypties veikėjai vadina save krikščioniškaisiais visuomenininkais; kitur šita kryptis vadinasi krikščioniškoji demokratija, o josios šalininkai - krikščionys demokratai; mat, tuo norima atskirti jį nuo socialistų vedamojo veikimo, socialistiniu demokratizmu vadinamo.

Iš šių dviejų paskiausia paminėtų krypties pavadinimų, jei pirmasis - krikščioniškiesiems visuomenininkai - dar ir atrodo pakenčiamas, tai antrasis - krikščioniškoji demokratija - be abejo, nepatinka daugeliui padorių žmonių, nes jie mano jame esant kažin ką dviprasmišką ir pavojingą. Šito pavadinimo bijoma dėl daugelio priežasčių: kad nebūtų slapta einama prie demokratines valstybes formos ar statoma ji aukščiau už kitas valstybių politines formas; kad nesirodytu, jog krikščioniškojo tikėjimo palaima, lyg paneigiant visus kitus luomus valstybėje, tetaikoma liaudies gerovės naudai; kad, pagaliau, tuo vylingu vardu nebūtų pridengiamos pastangos neigti teisėtą pasaulinę ar bažnytinę valdžią" (217 - 218 pusl.). (Ši ir visos kitos Graves de communi enciklikos ištraukos yra paimtos ir vysk. dr. V. Brizgio redaguotos knygos "Popiežių enciklikos ir kalbos".

Ar už tai reikia pasmerkti šį vardą? Ne, sako ta pati enciklika, tik ji reikia atpalaiduoti nuo visų pavojingų reikšmių. Visų pirma, "nederą krikščioniškosios demokratijos vardo politiškai aiškinti" (219 pusl.).

Taigi vardas paliktas. Jis daugeliui buvo brangus, nes per daug buvo išisaknijęs, ir nebūtų buvę išmintinga jį išbraukti.

Įrodinėjama, kad krikšč. demokratijos vardas atsirado Belgijoje. 1891 m. Malino kongrese katalikai jau kalbėjo apie demokratiją ir demokratine lyga, bet Liežas pirmutinis suteikė pilietybės teisę krikščioniškosios demokratijos terminui. Ją vadindavo ir krikščioniška demokratija, ir katalikiška demokratija.

Etimologine ir tradicine prasme demokratija reiškia žmonių valdžią, kaip monarchija - vieno valdžią, oligarchija - kelių valdžią. Savo kilme žodis demokratija reiškia ir liaudį: jis priešingas aristokratijai, arba kilmingųjų, privilegijuotų klasei. Jis taip pat pažymi (nukelta į 4 psl.)

Aplink pasaulį

□ Buvęs Lenkijos vidaus reikalų ministras Krzysztof Kozłowski sausio 17 d. patvirtino faktą, kad Lenkijos žvalgybos agentai išgelbėjo šešis Amerikos šnipus iš Irako, kur jie buvo patekę 1990 metais. Ironiška, kad visą operaciją pravedė Lenkijos žvalgybininkas, kuris 20 metų Sovietų pusėje kovojo prieš CIA. "Mūsų prioritetas buvo išgelbėti Lenkijos piliečius iš Irako, bet kai mes galime, mes taip pat padedame užsieniečiams", - pasakė Kozłowski naujienų agentūros Associated Press korespondentui.

□ Rusijos automobilių gamykla "Zil" sausio 17 d. buvo privirsta paskelbti savo 60,000 darbuotojų, kad jie gali eiti namo. Priežastis - grynųjų pinigų trūkumas algų išmokėjimui. Per dieną paskutiniu metu gamykloje būdavo pagaminama apie 100 sunkvežimių, - tik šetadalis vietoj prieš kelis metus įprastos dienos normos.

□ Šių metų gegužės 4-ąją, kaip pranešė Latvijos dienraštis "Diena", Latvijos nepriklausomybės deklaracijos priėmimo penktųjų metų progą planuojama susprogdinti Sovietų armijai priklausiusį Skrudondos lokatorių, kuriam panaudotų statybos medžiagų kaina sudarė \$3 milijonus. Lokatorių nugriauti kainuos \$7 milijonai.

□ Vaistas, kuris buvo naudojamas gydyti heroiną vartojančius narkomanus, JAV Maisto ir Vaisių administracijos pripažintas pirmuoju per 40 metų nauju vaistu gydyti alkoholizmą. Artimiausiu metu vaistas pasirodys vaistinėse ir kainuos \$4.55 už vieną piliulę. Dienai besigydančiams reikės vienos piliulės. Vaistas bus vartojamas, kartu naudojant ir tradicines gydymo priemones.

□ Norvegija šiaurės jūroje vis didina naftos bei dujų gavybą. Šiais metais planuojama išgauti virš 3 milijonus barelių naftos per dieną. Tuo atveju, Norvegija taptų antrąja po Saudo Arabijos naftos eksportuotoja pasaulyje. Per pastaruosius 12 mėnesių išgaunamos naftos kiekį Norvegija padidino 13%.

Prie ledais sukaustytos Neries Vilniuje - Šv. Rapolo bažnyčia. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

ĮVYKIS VILNIUJE (4)

Vytautas Volertas

Oi, oi! Jei būtų žinojęs dėl šitų puodų, nei tu, Ona, nei tavo vaikai čia nevaikščiotumėte.

- Eik, nepažįstu!

Neatimk iš mano burnos tiesos žodžio - taip pšalmėje, senų laikų maldoje, Dievui tarė žmogus, nors jo burnoje tiesos žodis gal tik retkarčiais buvojo. Galima Dievą apgauti? Gal. Neatimk tiesos žodžio, neatimk! Aš jo neturiu, bet juo giriuosi. Giriuosi ir žinau, kad tu nesikėsinsi manęs skriausti. Todėl bėgu prie tavęs. Tu pasirinkai tautą? Ne. Tauta pasirinko tave ir laiko, nepaleidžia. Laiko tave, bet ar ji turi tiesos žodį?

Nesumokėtas žibalas, papjauta avis... Ir šeilos brolis su Siburu, ir Ona su šeilos puodais... Tai tiesos žodis? Virš galvų plaukia karstai ir visa minia šioje laidotuvių eisenoje yra tiesos žodžio minia. Dabar, šiuo momentu. Jų liūdesys ir praradimo jausmas yra nemeluoti. Bet vėliau...

- Kodėl lietuviais gimėme? - ne vieno galvoje užia mintis. - Kodėl turime nešti tiek skausmo? Ar mūsų neišsirinkai? Galėjome uodais skraidyti, žuvmis plaukioti, vilkais pagiry staugti. Vienas gyvena, vienas kenčia. Mes einame minioje, liūdimė ir kenčiame minioje. Mums lengviau kaip vilkui, bet jei negimtume ir nevyventume, būtų dar lengviau.

Mūsų nesirinktų Dievas, mes nesirinktume Dievo.

Kazimieras krūptelėjo - kas yra neegzistuoti? Kiekvienas buvęs daiktas ar gyvis visiems laikams palieka ženklą. Istorija yra egzistencija. Istorija - ne žodis, ne mintis, ne raštas, istorija yra pasikeitimas. Išėjęs nebūtin žmogus yra gal žolėn įsiurbta puvesio drėgmė, gal oro molekulė, nes egzistavęs egzistuoja visam laikui, kol pasklis erdvėje kartu su Žemės pelenais egzistuoti.

Dievas turi Planą, jame telpa egzistencija ir neegzistencija, kurios nesuprantame.

Plaukia karstai, juos Vilniuje lydi minia, nešanti skausmo, liūdesio, skriaudos žodį - tiesos žodį. Eisena seka ir kenčia tūkstančiai. Rytoj eisenos minia, karstus pamiršusi, ardyt valdžiai, gal spekulius, gal vagištaišius.

- o -

Petras tarė aiškiai, trumpai: - Visos skriaudos, visi skundai ir liudijimai yra su jumis. Atskleidžiau dalį istorijos, pažadą tesėjau. Dabar savo mintimis padėkite vargstantiems.

Tokia beribė erdvė, Ten šlaidytosi neaprebiama gausa buvusių žmonių. O Petro žodžius išgirdo ir suprato tik tie, kuriems jie buvo skirti. Supratė neapsidžiaugę. Buvo nejauku, išklaišius tiek įvairiausių skaudų ir liudijimų.

Gerai pagonyms, pikti pagonyms... Taurūs krikščionys, pasimėtę krikščionys... Byranti, kivirčū dusinama, gal ir badas, gal ir maras...

Visi klausėsi Vilniaus laidotuvių giesmės ir Bronislavos žodžių.

- Žinau, kaip galima išmaldauti negalimą. Du tūkstančius metų naudojuosi šia ypatinga dovana. Matydamas žmones niekinančius siaubus, negaliu būti ramus. Patarkite, ko šioms Vilniaus prievartaujamiems žmonėms prašyti, nuo ko pradėti, - beveik apsisverkę paprastutis Tadas Judas.

Visi tylėjo. O Vilniuje į duobes jau biro smiltys, paslėpdamos karstus.

- Skubu! Pamokslais atversiu rusus, paguodos žodžiais padėsiu žuvusių artimiesiems. O visą tautą nuraminsiu. Saulės giesmė. Be globos ji sugniuš. Mano vienuoliai ir tretininkai, bažnyčiose išklūpoję duobes, savo maldomis. Jį pasiekė, nerimo Asyžietis, apsuptas pulkelių balandžių ir kelių varagų. - Su manim keliaus ir Paduvos Antanas. Atsivedžiau čia jį neprašyta. Mano darba tęsė Žemėje anksčiau, man ir dabar padės.

- Padėsiu, - kukliai atsiliepė Paduvietis. - Ir Kretinga, savo stebuklingo paveiklo vieta, naujomis malonėmis apdovanosiu.

- Pagalvokite prieš kelionę, - prasiatarė nusiminęs Kazimieras. - Pagalvokite, ar galėsit rusus atversti pamokslais. Jie geriau klausio keiksmų ir botago.

Visi linktelėjo galvomis pritar-

dami.

- Susiimk, Pranciškau Asyžietei, - įsiterpė Pijus X. - Tautos, kuriai galėtum Saulės giesmę pasiūlyti, gal nerasi, gal ten vien minia siaučia. Dešimtmečiais nebuvo tavo vienuolių, nebuvo bažnyčių. Tad ir išklūpėtų duobiu nėra. Buvo muziejai, sandėliai, teatrai. Buvo įgaliotiniai, religijas tvarkė, tik nebuvo maldos namų. Pagalvok, gerasis Pranciškau. Ir jūs, meilės švyturiai, apaštale Tada! Judai, megele Bronislava. Reikia pagalbos, bet kam? Tautai ar žmoneliui minioje?

Kazimieras krūptelėjo:

- Ten šaknijos mano giminė, ten aš pats gimiau, o jūs abejojate, ar egzistuoja tauta... Ji šaknimis susipynė kaip ažuolai miške. Vienas šaknų gumulas!

- Šaknys... - ramiai atsiliepė Pijus X. - O viršūnės atskirai siūbuoja... Už savo teises kovojanti tauta turi būti vienas ažuolas: tvirtas liemuo ir gausybė šakų. Kiekviena tų šakų gali auginti savo giles, saugoti paukščių lizdus, bet vėjyje privalo linkti vienon pusėn. Nematau Vilniaus ažuolo liemens. Matau sausio grubian išalan gulančius karstus.

Žinau, kad ten žmonės moka laidoti, liūdėti, drįsta vienas prie kito mirti, bet nemoka vienas prie kito gyventi.

Kalbėjo visi ir jų pokalbį gaubė

didelis rūpestis. Kalbėjo liūdnomis išraiškomis. Evangelistas Lukas, visų mokyčiausias, gydytojas ir literatas, prabilo tada, kai kiti jau pristigo kalbos:

- Tenuneša mūsų tyriausi atstovai, Pranciškus, medelės Bronislava ir apaštalas Tadas Judas, Viešpačiui malda. Prašykime, kad jis Lietuvai atrištų nutirpusias rankas ir kad jos gyventojus apšviestų išminties galia. Visus gyventojus. Ir Kazimiero tautos žmones, ir jų tarpe įsimaišiusius taikius svetimuosius,

- Tai ir tebūna mūsų pasitarimo išvada: Vilniui ir visai tautai meldžiame išminties, - tarė Petras. - Nes toje šalyje stinga tik išminties, o be jos ir Dievo palaima lieka nepastebėta.

Visi pritariančiai tylėjo. Taip baigėsi šis Kazimiero uždavinys.

- o -
Tuo pačiu metu Vilniaus žmonės klausėsi grumstų dundėjimo į karstus ir šluostėsi ašaras,

Tuo pačiu metu tamsiame bažnyčios priekangy senas kunigas slapta užlašino ant kaštoninių merginios plaukų švęsto vandens. "Krikštiniu tave, Kristina, vardan..." O prie TV bokšto stovėjo atsirėmęs į tanką rusas pulkininkas, Kristinos tėvas. Jis garsiai apgailestavo, kad be Stalino metodų yra sunku lietuvius tvardyti.

(Pabaiga)

Visuotinės Bažnyčios veiklos apžvalga 1994 metais

(atkelta iš 2 psl.)

atsinaujinti Vatikano II susirinkimo dvasioje, labiausiai dėmesį kreipiant į vyskupų ir vienuolių bendradarbiavimą. Spalio 8 - 9 dienomis įvyko svarbiausias bažnytinis požiūriu šeimos metų renginys: popiežius Jonas Paulius II susitiko su viso pasaulio šeimų atstovais. "Nebijokite būti naujos - meilės civilizacijos kūrėjais, - ragino viso pasaulio šeimų atstovus Šv. Tėvas. Jūsų meilės liudijimo reikia ir Bažnyčiai, ir pasauliui". Nemažiau svarbiu įvykiu laikytina ir Šv. Tėvo knygos "Peržengti vilties slenksčių" pasirodymas.

Svarbiausiais 1994 m. lapkričio įvykiais laikytina popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinio laiško "Tertio millenio advente" pasirodymas ir naujų kardinolų paskyrimas. Šį mėnesį, paskelbtas Šv. Tėvo laiškas kasmetinei XXVIII pasaulinei taikos dienai (sausio

1 d.) pavadintas "Moteris taikos mokytoja" bei popiežiaus laiškas Kalėdų proga viso pasaulio vaikams, susilaukė itin plataus atgarsio visuomenėje.

1994-iejį, tarptautiniai Šeimos metai, liks istorijoje ir kaip pasirinkimo pradžia 2000-iesiems jubiliejiniais metams. Šie metai liks atmintyje ir kaip kenčiančio Popiežiaus metai: Nusilpusi fizinė sveikata sutrukdė Šv. Tėvui nuveikti daug užsiplaunotų darbų. Bet be fizinio skausmo yra ir dvasinis skausmas, neapleides Popiežiaus dėl nesibaigiančio karo Balkanuose, dėl tragiškų Ruandos įvykių, dėl viso pasaulio kenčiančiųjų ir vargstančiųjų. "Popiežius turi kentėti - sakė jis pats gegužės mėnesį - kad pasaulis pamatytų, jog yra ir kančios evangelija, tiesianti kelią į ateitį, į trečiąją tūkstantmetį..."

VRLS

Šv. Sostas ir krikščioniškoji demokratija

(atkelta iš 3 psl.)

tendenciją liaudies labai, kaip garsis Guizot sako: "Demokratija veržiasi ligi pat kraštų".

Ši paskutinė reikšmė atkreipia Šv. Tėvo dėmesį. Kalbamoje enc. Graves de communi jis taip rašo: "Nors žodis "demokratija" savo tiesiogine ir filosofine prasme ir reiškia liaudies valdžią, tai vis dėlto kalbamuoj atveju, atmetus bet kokią politinę jo reikšmę, šis žodis reikia taip vartoti, kad jis tereikštų minėtąjį krikščionišką veikimą liaudies naudai" (219 pusl.).

Belgijoje ir Italijoje krikščionys demokratai prie savo planų dar prilygę socialines reformas ir pažymėjo palankumą respublikos valdymosi formai. Prancūzijoje buvo remiamasi Bažnyčios reikalavimu dirbti liaudies naudai ir buvo pabrėžiama, jog liaudies valdžios įvedimas yra natūralus Evangelijos uždavinys.

Bažnyčia visada skelbė ir mūsų laikais kartojta, kad kiekviena valdžia, siekdama savo tikslo ir tenkindama krikščionybės nuostatus, turi dirbti valdomųjų, o ne valdančiųjų labui. Dažnai valdžios dėl išskaičiavimo ar iš baimės linkusios pataikauti turtingiesiems ir galingiesiems luomams. Tai klaida. Valdžios privalo atiduoti pirmenybę nužemintiems ir mažiesiems. Tam tikslui pasiekti valstybinė forma, Bažnyčios nuomone, neturi lemiamos reikšmės. Šv. Ludviko monarchija buvo daug palankesnė vargšų sluoksniams, negu Waldeck - Millerando valdžia su visais savo reformų pažadais.

Reikia pažymėti, kad tam tikras liaudies dalyvavimas valdžioje glūdi krikščioniškoje dvasioje. Kuriuo būdu? Tai pareina nuo laiko ir aplinkybių. Bet Bažnyčia paprastai prileidžia, kad tam tikra liaudies elemento dalis dalyvaudų valdžioje. Absoliutinės monarchijos ji nelaiko valdžios idealu.

Enciklika Graves de communi tešia toliau: "Iš krikščioniškosios demokratijos sąvokos reikia pašalinti ir kitą aplinkybę, duodančią progą piktintis. Būtent, kad krikščioniškoji demokratija, tiek atsidanti žemesniųjų luomų gerovei, atrodo, lyg pamirštanti kitus luomus, kurių reikšmė visuomenės išlaikyme ir jos tobulinime betgi yra nemenkesnė. Tam išvengti padeda krikščioniškos artimo meilės įstatymas, apie kurį esame anksčiau kalbėję. Toji meilė turi

apimti visus žmones, nežiūrint kurio luomo jie būtų, kaip vienos ir tos pačios šeimos narius, to paties geriausiojo Dievo leistus ir Išganytojo atpirtus bei tai pačiai amžinajai tėviškei skirtus. Toks yra apaštalo mokslas ir išpėjimas: "Vienas kūnas ir viena dvasia, taip, kaip jūs ir esate pašaukti į vieną jūsų pašaukimo viltį. Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas. Vienas Dievas ir visų Tėvas, kurs stovi aukščiau už visus, visuose veikia ir yra visuose mumyse" (Efez. 4, 4 - 6). Tad dėl natūralaus liaudies su kitais luomais susijimo, krikščioniškuoju broliškumu dar sustiprinto, visa, kas daroma liaudžiai padėti, atsiliepia naudingai ir kitiems luomams, ypač, kad geram minėto darbo pasisekimui, aišku, tinka ir yra būtina, jog ir tie luomai būtų kviečiami į šį darbą, apie ką kalbėsime toliau" (220 pusl.).

Tad reikalinga vengti sėti į liaudies sielą nepasitikėjimą vyresnybe ir joje ugdyti įtarimus jos atžvilgiu. Negalima kalbėti ar veikti taip, lyg viena darbininkų klasė, užsitarnautų simpatijų, o aukštesnės klasės tik pasmerkimo. Teisingumas reikalauja kalbėti darbininkų klasei ne tik apie teises, bet ir apie jų pareigas. Reikia parodyti atlaidumą, švelnumą ir palankumą tiems, kurių gyvenimas yra siauras ir sunkus, tačiau visi turi teisę į tiesą ir teisingumą. Blogas paprotys dar yra be atvangos kalbėti prieš "sukirmijusį visuomenės pastatą", prieš valdančiųjų klasių bejėgiškumą. Visuomenėje nėra per daug vertybių ar socialinių autoritetų; kiekvieną jų galima panaudoti visuomenės labui.

"Krikščioniškoji demokratija jau vien tik dėl to, kad pasivadino krikščioniška, turi remtis dieviškojo tikėjimo apreiškimais dėsniams kaip savo pamatu ir siekti vargstančiųjų gerovės tuo būdu, kad iš to turėtų naudoti ir amžinybei sukurtos žmonių sielos. Dėl to teisybė turi būti tai srovei švenčiausias daiktas; ji turi pripažinti piliečiams neliečiamą teisę įsigyti ir valdyti nuosavybę, globoti skirtingus luomus, tikrai reikalingus gerai sutvarkytoje visuomenėje, pagaliau ji turi pripažinti tą žmonių sugyvenimo formą ir charakterį, kurį jai davė jos Kūrėjas - Dievas. Aišku tad, kad tarp socialistinės demokratijos ir krikščioniškosios nėra nieko bendro: jos skiriasi viena nuo kitos tiek, kiek socializmo mokslas skiriasi nuo Kristaus mokslo" (218 - 219 pusl.).

Tačiau nereikia iš šios hierarchijos visko laukti visuomenės labui, o ypač tikėti, kad visuomenė negali išsilaikyti ir klestėti be senųjų valstybės santvarkų su jų tradiciniais atributais ir, kad kiekviena

gera iniciatyva gali ateiti tik iš viršaus.

Atmetus socialinių sąlygų sulyginimą ir privačios nuosavybės panaikinimą, krikščioniškoji demokratija laikysis priešingame socializmui ašigalyje.

"Mūsų pontifikato pradžioje Mes esame atkreipę visuomenės akį į tai, - rašo enc. Graves de communi Leonas XIII, - koks pavojus iš socializmo pusės jai gresia; laikėmė savo pareigą įspėti viešai katalikus, kokios didžios yra socializmo klaidos ir koks pavojus gresia iš jo ne tik šio žemiškojo gyvenimo gerovei, bet lygiai ir viešajai dorovei, ir tikėjimui. Tam tikslui 1878 m. gruodžio mėn. 28 d. išleidome Encikliką Quod Apostolici muneris.

Minėtam pavojui kasdieną bedidėjant visuomenės ir atskirų žmonių nenaudai, Mes vėl su dar didesniu atsidėjimu šį dalyką keliame aiškėn. 1897 m. gegužės 15 d. paskelbtame rašte Rerum Novarum Mes plačiai apibūdinom teises ir pareigas, kurios turėtų jungti dvi piliečių klases - darbdavius ir darbininkus. Kartu evangelija pasirėmė nurodėme ir tas priemones, kurios, mūsų manymu, visų labiausiai tiktų teisybei ir tikėjimui saugoti bei kovoms tarp luomų šalinti". (216 - 217 pusl.)

"Ko siekia socialistiškoji demokratija, yra visai aišku. Pirmoji srovė, nežiūrint, ar ji daugiau ar mažiau kraštutinėmis formomis pasireiškia, yra tiek iškrypusi, jog laiko niekais visa, kas antgamtiška, teieško materialinės bei išorinės gerovės, manydama, kad visa žmogaus laimė yra ta gerovė pasiekti ir jaja naudotis. Iš čia ir jų noras, kad visa valdžia valstybėje būtų liaudies rankose, kad, panaikinus luominius skirtumus ir sulyginus piliečius, būtų galima eiti ir prie jų sulyginimo turto atžvilgiu; dėl to reikalaujama panaikinti nuosavybės teisę, o visą esančiąją privačią nuosavybę, kartu ir pragyvenimo reikmenis, padaryti bendra nuosavybe (218 p.)... Dėl to krikščioniškajai demokratijai teisybė turi būti švenčiausias daiktas; ji turi pripažinti piliečiams neliečiamą teisę įsigyti ir valdyti nuosavybę, globoti skirtingus luomus, tikrai reikalingus gerai sutvarkytoje visuomenėje. Aišku tad, tarp socialistinės demokratijos ir krikščioniškosios nėra nieko bendro" (219 pusl.).

Prancūzijos krikščioniškoji demokratija neprisileido jokių idėjų bendrumo su socializmu. Belgijoje ir Italijoje buvo kai kurių susibendravimų.

(Bus daugiau)

Chicagos lietuviškoje padangėje

Nesėkmingas "Lituanicos" debiutas

Sausio 8 d. prasidėjo šio sezono salės futbolo ("Indoor Soccer") pirmenybių žaidimai "Metropolitan" lygoje. "Lituanicos" futbolininkai, žaisdami "major" divizijoje pirmose rungtynėse, gavo nemaža pylos nuo "Maroons" žaidėjų, kurių eilėse matėsi ir buvusių profesionalų.

Rungtynių pradžia "Lituanica" buvo sėkminga ir Dainiaus Simė-

no šūviu jie vedė 1 - 0. Po to priešininkai vieną po kito įmušė net 4 įvarčius. Antrame ketvirtyje "Lituanica" dar kartą pasižymėjo (įvarčio autorius Nick Kalinaitis), ženklindama 4 - 2. Pasekmę dar buvo galima labiau iššvelninti, tačiau Rolandas Urbonavičius neįmušė 11 m baudinio. Ši nesėkmė "Lituanica" labai morališkai paveikė ir "Ma-

rooms" pridėjo dar pora įvarčių, tokiu būdu rungtynės baigėsi 6 - 2.

Komandos sudėtyje labai trūko vieno iš pagrindinių žaidėjų - Virgio Žuromsko, geriausio St. Xavier universiteto ir jo aukštųjų mokyklų lygos įvarčių mušėjo, kuris nutarė salės pirmenybėse atstovauti kroatų "Adrijos" komandai (ji jam už rungtynes moka po 100 dolerių). Gaila, kad "Lituanica" neturi didesnių rėmėjų ir nė vienam žaidėjui pinigų mokėti nebegali. Salės futbole šioje lygoje yra žaidžiami trys kėliniai po 13 minučių kiekvienas. Rungtyniauja 6 žaidėjai (penki plius vartininkas), kurie gana dažnai keičiami. Liūdna, bet "Lituanica" pajėgių pakaitų nebeturi. **Edvardas Šulaitis**

Trumpai

Donald Petkus iš Chicagos, kuris yra elektros bendrovės Commonwealth Edison vyr. viceprezidentas, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus vadovybės buvo išrinktas "metų žmogumi". Šie rinkimai vyksta kasmet ir vėliau per pobūvių įteikiamas pažymėjimas. D. Petkus yra trečios kartos lietuvis, užaugęs Marquette Parko apylinkėje. Jis turi kelis mokslo laipsnius, o didžiausią iš jų - magistro laipsnį verslo administracijoje, gavo Northwestern universitete. Nuo 1962 metų jis dirba elektros bendrovėje, kur 1992 m. buvo išrinktas vyriausiu viceprezidentu.

Kun. Kęstutis Trimakas, kuris sekmadieniais Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje, Cicero, IL, aukoja mišias, grįžo iš Kauno, kur dėstė Vytauto Didžiojo universitete. Jis Lietuvon išvyko rudenį ir prieš Kalėdas trumpam sugrįžo atgal. Su juo pasikalbėjimą perdavė "Margučio" radijo programa Chicagoje.

Laima Šulaitytė - Day, gimusi ir augusi Ciceroje, o dabar gyvenanti Evanstone prie Chicagos, kartu su savo 5 metų sūneliu Andriuku Kalėdų šventės praleido ir Naujuosius metus sutiko Lietuvoje. Šis buvo jau penktasis jos vizitas tėvų žemėje, o mažojo Andriuko - dar tik pirmasis. Jis čia sutiko nemažą naujų draugų, su kuriais susikalbėjo lietuviškai. Laima yra daug dirbusi amerikiečių teatruose, Chicagos lietuvių teatro kolektyve "Vaidilutėje", o be to pasireiškusi lietuviškose organizacijose bei sporto klubuose. Praėjusiais metais kartu su Snieguole Zalatore ji paruošė ir išleido anglų kalba turistinę knygą - "Bed and Breakfast in Lithuania", kuri yra platinama Š. Amerikoje, Lietuvoje ir kitose valstybėse.

Snieguolė Zalatorė, JAV baigusi žurnalistiką ir anksčiau nemažą rašiusi "Draugo" dienraštyje, po 3 metų darbo "Klaipėdos" dienraštyje, praėjusį rudenį išvyko dirbti į Čekiją. Ji čia dirbuojasi anglų kalba leidžiamame savaitraštyje - "Central European Business Weekly". Šiame laikraštyje yra rašoma ir apie Lietuvos verslą. Naujame šio savaitraščio numeryje randame du ilgesnius Snieguolės (Genevieve) rašinius. Kalėdų šventėms ji buvo atvykusi pavišėti į Lietuvą ir čia susitiko su savo jaunystės drauge - Laima Šulaityte atskridusia iš Chicagos.

Istorikas Jonas Dainauskas, lietuviškos spaudos bendradarbis, įvairių organizacijų veikėjas, prieš Kalėdas buvo išvykęs pavišėti pas Los Angeles gyvenančią dukrą. Ten susitiko didelį būrį ne vien tik giminių, bet ir kitų senų pažįstamų. dalyvavo akademikų skautų susirinkime, kurs kaitė paskaitą. Į Chicago sugrįžo sausio 7 dieną ir tuoj vėl išjungė į čionykštę veiklą. Nežiūrint savo 91 metų amžiaus naštos, J. Dainauskas yra vienas iš veikliausių Chicagos lietuvių kultūros veikėjų.

Alfonsas Seniūnas dar tik gruodžio mėnesį atvykęs į Chicago ir apsigyvenęs Brighton Parko lietuvių kolonijoje, priklauso prie naujo pramoginės muzikos vokalinio - instrumentinio ansamblio, kuris pirmąjį savo pasirodymą turėjo Chicagoje sausio 22 d. Jaunimo Centre. Jis yra gimęs Sibire, kur buvo ištremiti jo tėvai. Šalia kitų savo pareigų Vilniuje jis vadovauja ir tremtinių chorui. Alfonsas Seniūnas yra baigęs Lietuvos muzikos akademijoje chorvedybą, groja įvairiais instrumentais ir dainuoja.

Edvardas Šulaitis

Putnam, CT

Lietuvos nepriklausomybės šventė

Vasario 16-toji Putname bus paminėta vasario 12 d. 2 v. popiet Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyno Raudondvaryje. Kalbės Edvardas Meilus tema "Amerikos lietuvių ateitis Amerikoje". Meilus yra buvęs "Bridges" ir "Vytytis" žurnalų redaktorius, 20 metų turėjęs radijo programą Worcestersteryje, aktyviai dalyvauja Lietuvos Vyčių, skautų ir Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Kitą programos dalį atliks seselė Onutė Mikailaitė. Po programos bus užkandžiai.

Rengėjai kviečia visus apylinkės lietuvius dalyvauti.

Lietuvoje ir apie Lietuvą

-- **NATO informacijos biuro** pakviesti, Briuselyje vieši aštuoni Lietuvos Seimo nariai. Vizito tikslas - susipažinti su NATO struktūrų veikla, "Partnerystės taikos labui" programomis, politika saugumo srityje. Grupė vadovauja Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas K. Bobelis.

-- **Estijos Vyriausybė** įpareigojo Užsienio reikalų ministeriją pasirašyti sutartį su Lietuva dėl žemės sklypo Taline, Uus gatvėje Nr. 15, perdavimo nemokamai naudotis 99 metus. Tokiomis pačiomis sąlygomis Estija gaus žemės sklypą Vilniuje savo ambasada.

-- **Lietuvos Vyriausybė** leido Užsienio reikalų ministerijai parduoti pastatą Vilniuje, Sierakausko g. Nr. 24/8 Vokietijos ambasada. Vilniaus miesto valdybai suteikta teisė parduoti žemės sklypą. Gautos lėšos bus diplomatiniams patalpoms užsienyje išgyti ir remontuoti.

-- **Dvi dienas Lietuvoje** viešėjo Suomijos darbo ministerijos delegacija. Su Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministerija aptarta, jog Lietuvos specialistams naudinga būtų susipažinti su Suomijos patirtimi, darbo sritį reglamentuojančiais suomių dokumentais. Beje, Suomijoje galiojančios užsienio įdarbinimo tvarkos pavyzdžiu Lietuvoje parengtas įstatymo "Dėl pabėgėlių statuso Lietuvos Respublikoje" projektas.

1994-1995 metų sandūroje Lietuvoje viešėjo ir koncertavo pianistas Lietuvos prezidento anūkas Antanas Smetona iš Cleveland, OH. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Švietimo darbuotojų konferencija

JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba ruošia vienos dienos švietimo konferenciją sekmadienį, vasario mėn. 26 d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL. Ši kasmetinė konferencija praeityje yra sutraukusi dalyvių ne tik iš Chicagos apylinkių, bet ir iš Detroito, Toronto ir kitur.

1995 m. konferencijos numa-

tytoje programoje bus galima išgirsti įdomių paskaitų ir patarimų iš patyrusių pedagogų - apie vaikų dėmesio palaikymą (ir "hyperactivity disorder"), apie šių dienų lietuvių kalbos mokymą už Lietuvos ribų, apie motyvaciją ir pan. Dalyvaus pasikaitininkės Sitarienė (iš Madison, WI), J. Krokutė - Stirbienė

(iš Philadelphia, PA), R. Kašubaitė - Binder ir R. Vencloviėnė (abi iš Chicagos apylinkių).

Dalyviai taip pat turės progos pasikeisti mintimis per apvalaus stalo diskusijas ir sužinoti apie naujausias mokymo medžiagas, kurias išleido ar išgijo JAV LB švietimo taryba.

Koferencijos reikalais galima kreiptis: Regina Kučienė, JAV LB švietimo tarybos pirmininkė, 13648 Kickapoo trail, Lockport, IL 60441. Tel. 708 - 301 - 6410.

R. Kubiliūtė

Nauja LDFD vadovybė

Beveik prieš 20 metų (1975.X.2), Illinois valstijoje inkorporuota Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. institucija 5-sios Tautinių šokių šventės rengimui, greta JAV Lietuvių Bendruomenės sėkmingai atliko "auklės" pareigas per keturias tautinių šokių šventes.

Pagal LDFD konstituciją (By-laws) Lietuvių Tautinių šokių festivalių korporacijos vadovybė sudaro 10 direktorių taryba. Šešis direktorius kas metai, jų tarpe ir tarybos pirmininką, skiria JAV

Daytona Beach, FL

Daytona Beach lietuvių klubas sausio 8 d. metiniame narių susirinkime paminėjo praėjusių metų veiklą ir išsirinko valdybą. Buvo perrinkta pernykštė valdyba: pirmininkas Jonas Daugėla, I vicepirmininkė Aniceta Mažeikienė, II vicepirmininkas Algirdas Šilbajoris, sekretorė Ona Lanienė, išdininkė Danutė Šilbajorienė, renginių talka - Alfonsas Bacevičius ir Ona Daržinskienė. Revizijos komitete sutiko pasilikti Narimantas Karas, Juozas Sodaitis ir Kostas Žolynas. Šiuo metu D.B. lietuvių klubo sąrašuose yra 107 nariai.

Stasys Šarauskas, paskutiniui 10 metų gyvenęs Daytona Beach, FL, mirė sausio 11 dieną, sulaukęs 81 m. amžiaus. Liūdesy liko velionio žmona Marija, sūnus prel. Jurgis Šarauskas Washington, sūnus Arūnas Illinois, dukta Lina Leonard Ohio, vienas anūkelis, dvi anūkės ir sesuo Jadvyga Lietuvoje.

Atsisveikinime ir laidotuvėse dalyvavo dauguma D. B. lietuvių, giedojo "Sietyno" choras, kalbėjo Lietuvių klubo pirm. Jonas Daugėla, tautininkų skyriaus pirm. Vytautas Abraitis ir visų kitų vardu - Gediminas Lapėnas. Velionio sūnus prel. J. Šarauskas ir trys jo bendradarbiai bei šeimos bičiuliai amerikiečiai kunigai aukojo gedulingas mišias. A. a. Stasys Šarauskas sausio 14 d. palaidotas Volusia Memorial kapinėse Ormond Beach, FL. **A.Š.**

"Amerikos balsas": pasitraukė Romas Sakadolskis

Prieš dvi savaites iš "Amerikos balso" radijo laidų lietuvių kalba redakcijos vadovo pareigų pasitraukė Romas Sakadolskis. Jis gavo paaukštinimą - yra paskirtas į vadovaujantį postą viso "Amerikos balso" žinių skyriuje. Lietuvių tarnybos viršininko pareigas iki balandžio mėnesio eis redaktorius Linas Rimkus. Vėliau, jeigu "Amerikos balso" bus atšauktas etatų išaldymas, bus skelbiamas konkursas lietuvių tarnybos viršininko pareigoms užimti.

Šiuo metu "Amerikos balso" laidoms lietuvių kalba rengti palikti šeši asmenys, latvių ir estų kalba - po penkis (šios redakcijos nerengia rytinės laidos). Prieš dvejus metus laidų lietuvių kalba redakcijoje buvo užimta vienuolika etatų, darbas vyko pa-mainomis septynias dienas per savaitę. Šiuo metu šeštadienio ir sekmadienio laidų atsisakys.

Br. J.

Sporto varžybų kalendorius

Pateikiame žymesnius lietuvių sportinio gyvenimo įvykius šiais metais. Kai kurios datos ir vietos jau paaiškėjo, kitos - dar tik planavimo stadijoje.

V-ųjų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių kalnų (alpinistinės) slidinėjimo varžybos numatomos 1995 m. vasario 23, 24 ir 25 dienomis Kanadoje. Prie jų planuojama prijungti ir 1995 m. ŠALFASS-gos slidinėjimo pirmenybės.

1995 m. Š. Amerikos lietuvių vyrų senjorų (35 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės planuojamos 1995 m. balandžio 1 ir 2 dienomis Detroito, MI.

1995 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės planuojamos praverst 1995 m. balandžio 29 - 30 dienomis Hamiltono, Ont.

45-osios Š. Amerikos lietuvių metinės žaidynės įvyks 1995 m. gegužės 19, 20 ir 21 dienomis Clevelande. Vykdo Clevelando LSK Žaibas. Data ir vieta jau galutinai patvirtintos. Programoje - 1995 m. ŠALFASS-gos A ir B, moterų ir jaunių (1976 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio ir visų klasių tinklinio, stalo teniso ir šachmatų pirmenybės.

V-osios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės įvyks 1995 m. nuo liepos 30 d. iki rugpjūčio 5 d. Imtinali Lietuvoje. Bus varžomasi 25-iose sporto šakose (išskyrus kalnų slidinėjimą). Ši žaidynių data yra galutinė. V-ųjų PLSŽ-nių organizacinio komiteto posėdis, kuriame dalyvavo ir iševijios sportinių organizacijų atstovai, įvyko 1994 m. liepos 4 d. Vilniuje. ŠALFASS-gai atstovavo Audrius Šileika, Mindaugas Leknickas, Sigita Krauskas, Vitas Rugienius, Rimantas Dirvonis.

1995 m. Š. Amerikos lietuvių golfo pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 2 ir 3 dienomis Clevelande, OH.

1995 m. Š. Amerikos baltų ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 9 ir 10 dienomis Clevelande, OH.

ŠALFASS-gos centro valdyba

-- **Prof. Vytautas Landsbergis** pasakys pagrindinę kalbą vasario 12 d. Chicagoje, Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, kai ten bus minima Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 77 metų sukaktis.

-- **Pianistė Gintė Čepinskaitė**, su pagyrimu baigusi Lietuvos Muzikos akademiją Vilniuje, laimėjusi stipendiją Mozarteume, Salzburge, Austrijoje, koncertavusi daugelyje progų Europoje atvyks į JAV ir dalyvaus JAV LB Kultūros tarybos rengiamame žymiųjų menininkų koncerte vasario 11 d. Chicagoje, Jaunimo Centre.

-- **Juozo Lingio premija** paskirta Liudui Sagiui ir Elenai Morkūnienei. Vertinimo komisijai pirmininkavo Marija Vaitulevičiūtė. Ši premija skiriama kas treji metai už lietuvių sceninių šokių kūrybą, lietuvių choreografijos mokslinį tiriamąjį darbą arba atitinkamo pobūdžio pedagoginę veiklą.

-- **JAV LB švietimo taryba** sausio 4 d. posėdyje išskirtė paramą lituanistinėms mokykloms: Lietuvių Fondo \$30,000 ir iš švietimo tarybos skelbto aukų vajuos \$14,000. Nutarta, kad minint partizanų 50-metį, dovanoti lituanistinėms mokykloms tautinio auklėjimo skyriaus išleistas knyges "Partizanai".

-- **Prof. dr. Leonardas Šimutis**, veiklus muzikas, bus pagerbtas vasario 5 d. Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos iniciatyva jų suruoštame 35-ajame metiniame bankete Chicagoje, Martinique pokylių salėje.

-- **Šv. Kryžiaus parapijos didingoje bažnyčioje**, pastatytoje prieš 90 metų Chicagos ir apylinkių lietuvių aukomis, pasuktinės mišios lietuvių kalba buvo aukojamos 1995 m. sausio 15 d. 9:30 val. ryto.

-- **Pianistas Povilas Stravinskis**, gyvenantis Los Angeles, CA, sausio 14 d. koncertavo Himno (LHP) partijos steigiamajame suvažiavime, įvykusiame Mokytojų namuose, Vilniuje. Nors LHP didžiausia vertybe laiko Lietuvos himną, partijos suvažiavimas prasidėjo ne juo, o F. Chopino "Scerco Nr.1", kurį ir pagrojo P. Stravinskis. Kiek vėliau naujosios partijos nariai, kartais painiodami žodžius, sugiedojo V. Kudirkos "tautinę giesmę".

-- **S. Eindrigevičiui**, lietuvių dailininkui gyvenančiam Varšuvoje, Tarptautinėje "geriausių pasaulio afišų" parodoje Paryžiuje buvo įteiktas Grand Prix Savignac.

-- **Operos solistų Vitalijos Šiškaitės**, Broniaus Tamašausko ir pianisto Roberto Bekonio koncertas įvyks sausio 29 d. Chicagos Jaunimo Centre.

-- **Chicagoje** Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas (Vasario 16-oji) bus minimas įvairiose vietose ir skirtingomis dienomis: vasario 12 d. Marijos aukštesniosios mokyklos salėje minėjimą rengia Jaunimo Centras; vasario 19 d. Brighton Parko LB apylinkė minėjimą rengia Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje.

-- **Prancūzijoje**, Dijon universitete, pagal pasirašytą bendradarbiavimo sutartį tarp Dijon ir Vilniaus universitetu, nuo 1994 m. spalio mėnesio Rusų kalbos katedroje dirba doc. M. Kudriavcevac. Jis ten suorganizavo ir lietuvių kalbos mlytojų grupę.

Viskas tautai!

- Klausyk, kam reikalingos tos visos reformos, - klausė žmona Šleževičiaus.
- Mūsų demokratinė tautai.
- O šimtus kartų padidėjusios

kainos?
- Reformuotai, demokratinė tautai, - tikino Šleževičius.
- O naujasis premjeras?
- Taip pat laisvai tautai.
- Turtinga ta mūsų tauta, - stebėjosi žmona. - Viskas tik jai ir jai, o man nieko nebelieka.

Pensijos

Žmogelis, paseilines pirštus, perskaičiuoja pensiją. Kasininkė pasibaisėdama sako:
- Jūs kišate pirštus į burną, o pinigai nešvarūs... Nebijote užsi-

krėsti?
- E, mieloji, iš mano pensijos nė viena bacila neišgyvens.

Kaip juokiasi viršininkai?

Išgirdę anekdotą įvairaus rango viršininkai juokiasi skirtingai:

Ministras juokiasi tris kartus: kada klausio anekdoto, kada jam paaiškina jo esmę ir kada jis supranta aiškinimą.

Departamento direktorius juokiasi taip pat tris kartus: kada klausio anekdoto, kada supranta jo esmę ir kada ministras juokiasi.

Skyriaus viršininkas juokiasi vieną kartą: kada mato, jog vyresnis pagal rangą juokiasi.

Klerkas paprastai nesijuokia. Pirma - todėl, kad jis žino visus anekdotus. Antra - jis žino, kad juoktis dalyvaujant viršininkams - tai subordinacijos pažeidimas. Trečia - jis supranta, jog netinka juoktis po viršininko, kadangi tas gali pagalvoti, kad tu kvailas, nes pradėdi juoktis pavėlavęs.

Padėties išnaudojimas

- Aš bijau, kad naujas mokesčių inspektorius nepanaudotų savo tarnybinės padėties asmeniniais tikslais.

- Nesijaudinkite! Šis žmogus - sąžiningumo etalonas. Iki šiol jis dirbo pirtyje, bet nė karto nesimaudė.

Tikros pajamos

- Kur mūsų buhalteris? - klausia firmos direktorius.

- Išėjo į kazino.

- Darbo metu?!

- Bet juk tai paskutinis šansas pataisyti mūsų įstaigos finansinius reikalus.

Kur varva?

Jaunavedžiai po ilgų metų laukimo ir kovos gavo butą naujame Antakalnio name, Vilniuj. Viskas būtų gerai, jei lietui lyjant nelašėtų. Šiaip taip prisišaukė remonto tuojus. Vienas jų klausia:

- Ar tikrai visame bute varva vanduo?

- Ne, ne visur. Iš krano nei lašo.

NAUJOS KNYGOS

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga - "Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl. Spalvotas viršelis A. Sutkuvienės. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 17 dol. Persiuntimas - 1.50 dol.

"Vidurnakčio sargyboje"

II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "I Laisvę" Fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50.

Dėdės Samo žemėje. Pažintis su Amerika (JAV). Autorius Vincas Šalčiūnas. Lietuvoje išleista 336 psl. knyga, yra apie 90 nuotraukų. Įdomios medžiagos bei faktų rinkinys apie JAV istoriją, gamtą, ekonomiką, kultūrą ir kt. Knyga skirta Lietuvos žmonėms, bet gali būti naudinga visiems, kurie neturėjo progos Ameriką artimiau pažinti. Kaina 13.50 dol. su persiuntimu.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol. (Persiuntimui pridėti 2 dol.) Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai 9 val. r. - 4 val. p. p. tel. 718 827-1351 arba rašyti: Darbininkas (administr.) 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Elona Vaišnienė iš New Haven, CT, elektroniniu paštu mums atsiuntė šį Lietuvos elektroninio klubo nario laišką, į kurį pirmiausiai turėtų reaguoti Lietuvos Respublikos ambasada Washingtone, bei kitos Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės.

Sveiki, mieli bičiuliai! Dar vienas labai svarbus reikalas, kuri nuveikė galetumėm pasakyt, kad padėjom daugeliui žmonių. Reikalas tame, kad Lietuvos vyriausybė nepasirašė sutarties su JAV IRS (mokeščių įstaiga), ir visi Lietuvos moksleiviai moka apie 20-25% is jų ir taip menkos stipendijos atgal valstybei, kuri tas stipendijas ir duoda. Ukraina, Baltarusija, Armėnija, Kazachstanas ir kitos valstybės pasirašė, o Pabatių šalys ir Rusija pamiršo.

Būtų puiku, jei mes visi galetumėm per spaudą, politikus, išymius žmones priminti "užimtiems" biurokratams brangiojoje Lietuvoje, kad mūsų valstybė nesugeba padaryt savo būsimai inteligentijai to, ką net SSSR sugebėjo padaryt. Bent pusė mūsų klubo narių galėtų truputėlį geriau gyvent, jei mes spūstelstumėm kelis klavišus, ir jiems padėtumėm.

Acū iš anksto už bet kokį veiksma šito reikalo labui! **Kęstutis Bendinskas** 136 S. Enterprise Bowling Green, OH 43402 tel. 419-352-1139 kbendin@bgnnet.bgsu.edu

♦ "Darbininko" nr.2 pranešta (su iliustracija) apie Lietuvoje išleista tautos dainiava Maironio 1 lito vertės pašto ženklą. Papildant informaciją, dera pasakyti, kad, be Maironio, tuje pačioje serijoje pagerbti kiti du rašytojai: Kristijonas Donelaitis (60 centų) ir Vincas Kudirkas (80 c). Visi ženklai vienodo dydžio ir rudos spalvos, dail. Aušra Ratkevičienė. Dar prisimintina, kad 1993 m. buvo išleista panaši trijų pašto ženklų serija, kur atžymėti lietuvių literatūros klasikai: Simonas Daukantas, Vydūnas ir Vincas Mykolas-Putinas (dail. A. Ratkevičienė). Besidžiaugiant Lietuvos filatelijos naujienomis, vertas dėmesio ir 1994 m. vasarą pasirodęs pašto ženklas Pasaulio lietuvių dainų šventei paminėti (10 centų; dail. A. Kurtinaitienės kompozicija - taipiai išraiškina).

K. Čerkeliūnas Queens Village, NY

♦ Linkiu ir toliau redaguoti ir leisti "Darbininką" pasiūlymus, duoti žinas objektyviai, būti lietuvių rėmėjais išeivijoje, pagelbėti Lietuvai žengti į normalų bei šviesesnį gyvenimą. Jūsų,

Antanas Razma, M.D. Burr Ridge, IL

♦ Labai didelis acū už dviejų kalendorių atsiuntimą. Bus labai didelė dovana dukrai Druskininkuose ir anūkėlei Vilniuje. Esu 90 metų, pergyvenęs tris okupacijas, Sibiro kalyns, Anderso armijos karys, atvykęs pagal lenkų kvotą iš Anglijos 1951 metais. Su pagarba, -

J. Walentukiewicz So. Boston, MA

"Darbininko" Redakcija dėkoja visiems skaitytojams už laiškus.

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York \$550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$599 r.t.
One way to Vilnius \$370

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Sudarydami testamentus, nepamirškite geriausio draugo - "Darbininko", kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose.

IT'S EASY TO BANK BY MAIL.

WE'LL PAY THE POSTAGE BOTH WAYS!

South Boston Savings Bank
ALWAYS THE LEADER

The South Boston Savings Bank's famous postage paid both ways bank by mail plan is easy, convenient and sensible.

When the bank receives your savings or checking account transaction it's processed and mailed back to you the same day. Thousands of our customers have enjoyed this free service for years.

When you bank by mail, the South Boston Savings Bank is as close as the nearest mail box.

Open an account today by filling out the coupon below or visiting one of our conveniently located offices.

MEMBER FDIC and DIFM ALL DEPOSITS INSURED IN FULL

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ ZIP _____
AMOUNT ENCLOSED \$ _____
SOCIAL SECURITY NO. _____
DATE OF BIRTH _____
SIGNATURE _____

MAIN OFFICE 400 West Broadway South Boston 268-2500
WEYMOUTH OFFICE 544 Main St. 337-1050
NEPONSET CIRCLE 740 Galivan Blvd. 825-9090
QUINCY OFFICE 690 Adams St. Latin Square 479-9090
MIDDLETOWN OFFICE 355 Chestnut St. 449-0210
WEST ROXBURY 1833 Centre St. 323-9000

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ ŠIĄ ŽIEMĄ

Iš New York nuo Boston	\$600.00
Philadelphia, Washington	\$670.00
Cleveland, Chicago	\$700.00
Florida	\$770.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	\$730.00
	\$850.00

Iki kovo mėn.

- Mes siūlome keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas -

AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leon, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE) LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

☐ Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per viena mėnesį.
☐ Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
☐ Rudens sezono persiuntimui taikoma nuolaida - 1 svoro kaina nuo 69 iki 99 centų.
☐ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
☐ VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Jau baigiamas ruošti naujas 1995 m. I-ojo pusmečio konteinerių tvarkaraštis, kurį visi VILTIES siuntėjai gaus paštu artimiausiu metu. Jame bus paskelbtos siuntinių surinkimo datos įvairiuose miestuose.

Vasario mėnesį siuntinius priimsime:

WATERBURY, CT	vasario 4 d.	9.30 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	vasario 4 d.	1 - 3 val. p.p.
CAPE COD, MA	vasario 8 d.	3.30 - 5.00 val. p.p.
BROCKTON, MA	vasario 9 d.	3.30 - 5.30 val. p.p.
LOWELL, MA	vasario 10 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	vasario 10 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	vasario 10 d.	4 - 5 val. p.p.
WORCESTER, MA	vasario 11 d.	11 - 3 val. p.p.
BROOKLYN, NY	vasario 11 d.	12 - 4 val. p.p.
NORWOOD, MA	vasario 13 d.	6 - 7 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	vasario 15 d.	4 - 6 val. p.p.

Konteineris iš Bostono bus išsiųstas vasario 17 d.

Informacijos apie paketų siuntimą ir pinigų pervežimą į Lietuvą prašome teirautis telefonu: **(617) 269 - 4455**

VILTIES adresas: 368 West Broadway, Boston, MA 02127
Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

Lietuviams katalikams reikalinga pagalba

Esant nepalankiom sąlygom grįžti į laisvą Lietuvą, nemaži skaičiai buvusių tremtinių yra apsigyvenę rusų okupuotoje Karaliaučiaus srityje ir skaičiuojama, kad tenai gyvena netoli 40,000 lietuvių. Karaliaučiaus mieste vienintelė išlikusi katalikų bažnyčia dar negražinta ir tikintieji naudojasi Vokietijos episkopato dovanota prefabriuota koplyčia. Čia gyvena apie 3000 lietuvių ir, nežūrint sunkių sąlygų, apylinkėje veikia Lietuvių Bendruomenė ir 3 lituanistinės mokyklės. Visi labai laukia pagalbos iš Lietuvos, iš užsienio.

Tilžėje gyvena apie 2,800 lietuvių ir čia jau atstatoma Karaliaučiaus srityje vienintelė ir po 45 metų pirmoji katalikų bažnyčia. Priskelimo vardo bažnyčios statyba vyksta lėtai, nes trūksta lėšų, o rusų valdžia ir provoslavų Bažnyčia varžo katalikų teises ir neleidžia atkurti katalikiškų parapijų. Viso krašto lietuvius katalikus aptarnauja vienintelis dvasiškis - Telšių vyskupijos kunigas Anupras Gauronskas. Jis prašo ir tikisi pagalbos iš Lietuvos vyriausybės, Bažnyčios ir užsienio lietuvių. Jeigu kas galėtų paremti Tilžės bažnyčios atstatymą, prašomi aukas siųsti per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Aukos nurašomos nuo valstybinių mokesčių.

Petersburge (buvusiam Leningrade) gyvena per 2000 lietuvių, kurių dalis taip pat yra buvę Sibiro tremtiniai. Veikia Lietuvių Kultūros draugija, Bendruomenė ir lituanistinė mokykla. Prancūzijos ambasados pastate yra vienintelė katalikų bažnyčia, kurią aptarnauja 3 kunigai - lenkas, latvis ir baltgudis. Lietuvių ekonominė ir religinės praktikos buitį yra sunki ir jie prašo, kad lietuvis kunigas juos aplankytų bent porą kartų į metus.

V.Ž. - A.Š.

Baigiamasis Sinodo tėvų kreipimasis į Dievo tautą

Vatikane 1994 m. spalio 2 - 29 dienomis vyko vyskupų sinodas Dievui pašvęstojo gyvenimo klausimais. Lietuvos Katalikų Bažnyčią sinode atstovavo Kauno vyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ. Čia supažindiname su Sinodo tėvų baigiamojo kreipimosi dėl pašvęstojo gyvenimo ir jo vaidmens Bažnyčioje ir pasaulyje pagrindinėmis mintimis.

Kreipdamiesi į Dievo tautą ir visus geros valios žmones, bet "ypač į daugiau kaip milijoną moterų ir vyrų, kurie sudaro šią didelę šventuosius įžadus padariusių ir apaštališkojo gyvenimo draugijų narių šeimą", Sinodo tėvai rašo jog išties mėnesį meldamiesi, mąstydami ir kalbėdami apie Dievui pašvęstąjį gyvenimą, jį ieškojo būdų, kaip padėti pašvęstojo gyvenimo nariams.

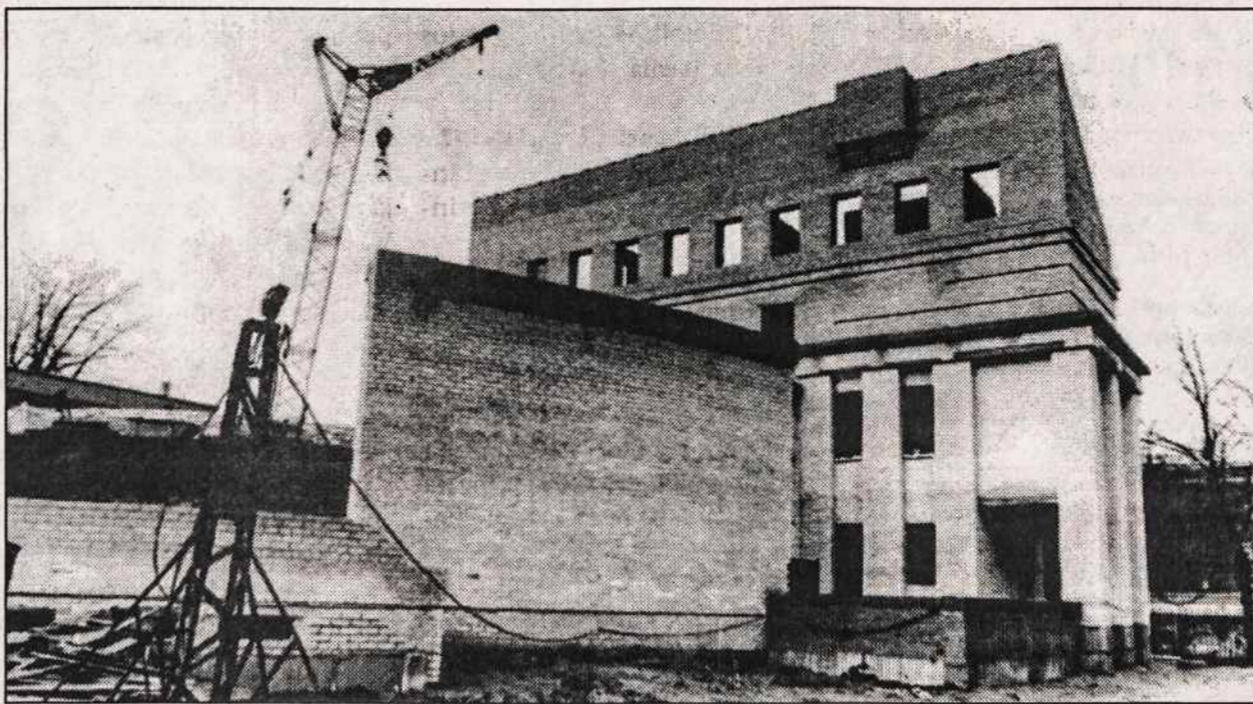
Sinodo tėvai vertina Dievui pašvęstąjį gyvenimą "kaip labai brangią dvasinio Bažnyčios gyvybingumo išraišką, nuostabią įvairią ir patrauklią, kilnia dvasiškai atsidedusią daugybei labdarinių darbų, spinduliuojančią nuostabią antgamtinį grožį, kurios šaltinis - Šventosios Dvasios dovanos". Sinodo diskusijoje, teigiama toliau, išryškėjo "svarbus skirtumas tarp Pašvęstojo Gyvenimo teologiniu požiūriu ir institucinių formų, kuriomis šis gyvenimas reiškėsi įvairiais amžiais". Dokumente tvirtinama, kad pašvęstasis gyvenimas iš esmės yra nuolatinis, nutrūkstamas, tuo tarpu institucinės formos laikinos. Toliau Sinodo tėvai atkreipia dėmesį į Dievo pašvęstojo gyvenimo formų gausą. Norėdami jas suskaičiuoti, rastume jų kelis tūkstančius. "Kiekviena tokia forma turi savo gyvenimo būdą ir specifinį apaštalavimą: nuo dykumos iki miesto, nuo kontempliacijos

nuošalume ir klauzūroje iki viečiausio apaštalavimo, nuo bėgimo iš pasaulio iki kultūrų brandinimo, nuo išsiklausymo ir tylą iki aktyvaus visuomeninio bendravimo, nuo vienuolynų pastovumo iki misijų judrumo", - teigia vyskupas. Jie ragina išsiūreiti ir įvairias šio gyvenimo formas, "kad kiekvienoje iš jų išvengtume Bažnyčios sakramentiškumą; išties, visos jos viena už kitą ryškiau atskleidžia kurį nors gelbtinčios Meilės brožą".

Dievui pašvęstasis gyvenimas Bažnyčioje yra būtinas, nes jo nariai, trokštantys kuo labiau supanašėti su Kristumi ir stengiamiesi deramai atsiliepti "į asmeninį Amžinojo Tėvo kvietimą", "pirmiausia savo tikėjimo broliams, paskui ir pasauliui... byloja apie naują malonės santvarka, Kristaus įsteigtą Kryžiumi ir Priskėlimu", "visišką pasiaukojimą Dievui ir per Dievą visiems Jo kūriniams... Bažnyčioje iškalbingiausiai liudija žadėtosijs palaimos tikrumą".

Sinodo tėvai akcentuoja, kad "pašvęstąjį gyvenimą pasirinkęs asmuo pašvenčiamas pasiuntinybei Bažnyčioje pagal jo Instituto charizmą". Atsižvelgdami į naują evangelizaciją, Sinodo tėvai ragina Dievui pašvęstojo gyvenimo narius "užimti labai svarbią vietą šiame Apvaizdos numatytame ir tokiame aktualiame Naujosios Evangelizacijos vyksme". "Sinodas labai trokšta, kad pašvęstieji savo šalyse dalyvautų ir ekumeniniame bei tarpreliginiame dialoge". - priduria jie. Kreipdamiesi į jaunuolius ir jaunuoles, Sinodo dalyviai viliasi, kad "jie tvirtu tikėjimu ir entuziazmu priglus prie Jėzaus Kristaus, ypač pašvęstajame Gyvenime, ir galės ateities visuomenėms drąsiai atverti Evangelijos lobius".

LKBC

Tilžėje statoma katalikų bažnyčia.

Apie Nelę Mazalaitę Lietuvoje

Literatūrologas prof. Albertas Zalatorius "Literatūroje ir mene" 1994 m. gruodžio 24 d. taip rašo apie Brooklyne mirusios rašytojos Nelės Mazalaitės įamžinimą: "Spalio 31 d. sukako vieneri metai nuo egzodo rašytojos, nuosekliausios mūsų prozininkės impresionistės Nelės Mazalaitės mirties. Ilgai laukusi Lietuvos nepriklausomybės ir tuo ilgesiu nuspalviniusi ne vieną savo kūrinį, Mazalaitė galėjo tik širdyje pasidžiaugti šiuo faktu. Sunki liga ir kuklūs pragyvenimo šaltiniai jai ne tik trukdė atvykti į Lietuvą, bet ir pasirūpinti kūrinių leidimu tėvynėje. Užtat Mazalaitės vardas Lietuvoje kol kas mažiau žinomas negu kokio penktaeilio literato mėgėjo, pasinaudojusio savo energija ir pinigine, kad pelynytų Lietuvos leidėjų palan-

kumą. Minėdami Nelės Mazalaitės mirties metines, jos testamentą vykdytojai Salomėja Narkeliūnaitė ir Juozas Andrieušis, pasitarę su Vilniaus pedagoginio universiteto Lietuvių literatūros katedra, kur rašytojos vardas skamba kiek dažniau negu kituose mūsų universitetuose, nusprendė įsteigti metinę Nelės Mazalaitės premiją studentui ar doktorantui, parašiusiam geriausią darbą apie egzodo literatūrą. Šiai idėjai pritarė ir Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas Paulius Jurkus. Iš kuklių Mazalaitės santuokų testamentą vykdytojai perdavė VP universitetui 2000 USD, kurie sudarys Nelės Mazalaitės fondą, o premija bus skiriama iš gaunamų palūkanų. Laureatui ji bus iškilmingai įteikiama moks-

lo metų pabaigoje. Be to, nutarta VPU Lituaniškos bibliotekai atiduoti ir Mazalaitės archyvą - rankraščius (tarp jų - ir neskelbtus), kolegų rašytojų laiškus, pirmojo vyro poeto Juozo Kruminio Vokietijoje leistos mašinraštinis almanachas ir kita. Toks rašytojos atminimo įamžinimas, mano galva, yra natūralus ir prasmingesnis už vienkartinį proginius paminėjimus - tiek spaudoje, tiek salėse (žinoma reikia ir jų). Būsimoji filologų pamaina - studentai ir doktorantai - nuolat girdėdami Nelės Mazalaitės vardą ir galėdami iš arti susipažinti su jos kūrybine laboratorija, susiformuos aiškesnį kūrėjos vaizdą. O iš jų ateityje juk bus ir mokytojų, ir redaktorių, ir leidėjų."

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiumtę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: V. Skladaitis, Waterbury, CT; K. G. Ambrozaitis, M.D., Chesterton, IN; A. Bepirštis, Baltimore, MD; Rimkus & Tutinas, Ellicott City, MD; Anna Gudelis, Matawan, NJ; Irene Kilius, Valley Stream, NY.

Po 35 dol.: M. Ercius, Little Neck, NY.

Po 30 dol.: Dr. Alf. Stankaitis, Wethersfield, CT; V. Maceikonis, Elizabeth, NJ; O. Roth, Brooklyn, NY; Edw. Sirgedas, Brooklyn, NY; A. S. Griska, Richmond Hill, NY; Kun. A. Rubšys,

Riverdale, NY.

Po 25 dol.: Mrs. Salomeja Saliamonas, Hartford, CT; S. Reza, New Rochelle, NY.

Po 20 dol.: Patricia Dumas, Hamilton, Ont. Canada; V. Cekanuskas, Westlake, Vlg., CA; J. Shatas, Waterbury, CT; A. S. Dzikas, West Hartford, CT; Vl. Barius, Lake Worth, FL; Emilija Daugnora, Miami, FL; Aldona M. Grinis, St. Petersburg Beach, FL; M. Kleinaitis, St. Petersburg, FL; Kun. J. A. Bacevicius, Kintyre, ND; J. Bauzys, Orland Park, IL; Algimantas Landsbergis, Upper Marlboro, MD; A. Maziulis, So. Boston, MA; Mary M. Valatka, So. Boston, MA; J. Mikulionis, Sterling Hgts, MI; Msgr. D. Pocus, Kearny, NJ; Beatrice Jasevicz, Amsterdam, NY; Janina S. Bagdas, Douglaston, NY; Magdale- na Jankauskienė, Ft. Salonga, NY; T. Jasaitis, Great Neck, NY; Vyt. Norkus, Great Neck, NY; Vyt. Verselis, Kings Park, NY; Z. Zalsys,

Atsisveikinus su Anna Sheputis

Anna Sheputis (Ona Čekavičiūtė) gimė New York 1906 m. vasario 20 d. Dvieju metų ją tėvai išsivežė į Lietuvą. Sulaukus 20-ties metų grįžo į Ameriką ir 1927 m. ištekėjo už čia gimusio lietuvių Adolfo Shepučio. Susilaukė sūnaus Juozo, kuris mirė 1969 m. Anna Sheputis dirbo labai geroje siūvykloje, kūrė drabužių madas, o vyras dirbo metalo fabrike. Darbas buvo sunkus, bet gerai apmokamas. Abu dirbo, bet turtų nesusikrovė, nes šelpė gimines Lietuvoje ir dosniai aukojo įvairioms organizacijoms, ypač katalikiškoms. Už tai gavo daugybę padėkos laiškų, ypač iš lietuvių saleziečių centro Romoje. Minimas centras 1974 metais atsiumtė gražią padėką ir pranešė, kad ji įrašyta į amžinų narius. Ši įrėmintą padėką ir papuošė jos karštą. 1950 m. gautas Šv. Tėvo palaiminimas už įvairią karitatyvinę veiklą. Palaiminimas labai spalvingas, atsiųstas Adolfo ir Onos Šepučių su šeima vardu.

Anna Sheputis mirė 1995 m. sausio 9 d. Jamaicos ligoninėje, sulaukusi 88 metų amžiaus. Buvo pašarvota M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo sausio 11 d. Po mišių Apreiškimo parapijoje. Šv. Rožančiaus draugijoje buvo sekretorė.

1946 m. susilaukė brolio kun. Juozo Čekavičiaus, politinio kalinio. Sovietai jį buvo uždarę į Marijampolės kalėjimą, iš kurio išsilaisvino prasidėjus sovietų - vokiečių karui.

Kai pradėjo į Ameriką atvykti

Ona Barauskienė

Mirė kun. Vaclovas Paulauskas

Kun. Vaclovas Paulauskas mirė sausio 16 d. savo namuose Thompson, CT. Palaidotas sausio 18 d. Putnamo seselių vienuolyno Dangaus Vartų kapinėse. Laidotuvių apeigoms vadovavo vysk. Paulius Baltakis, OFM; dalyvavo 7 kunigai: prel. Vytautas Balčiūnas, kun. dr. Valdemaras Cukuras, kun. Albinas Gorklys, MIC, kun. Albertas Kontautas, kun. Rapolas Krasauskas, kun. dr. Zenonas Smilga, kun. Jonas Pakalniškis.

Velionis buvo gimęs 1910 m. sausio 15 d. Padvarėlių k., Viešnių vls., Mažeikių apskr. Viešnių vidurinę mokyklą baigė 1926; 1928 baigė Kauno jėzuitų gimnazijos 6 klases. Į Telšių kunigų seminariją įstojo 1931 m., kunigu išventintas 1938 m. balandžio 16 d. Vikaravo Salantuose, 1940 m. perkeltas į Žemaičių Naumiestį. 1942 - 44 m. buvo Sedos Šv. Jono bažnyčios rektorius ir vidurinės mokyklos kapelionas. Pastatė kleboniją, pirmininkavo Sedos apylinkės savitarpinei pagalbai. 1944 m. vasarą paskirtas Pirmojo žemaičių savanorių pulko kapelionu. Pasitraukęs Vokietijon, gavo teisę aptarnauti visus vokiečių armijoje esančius lietuvius katalikus.

Po karo 1945 - 46 m. Kemptene buvo lietuvių gimnazijos kapelionas, 1948 katalikų akcijos generalinis sekretorius prie Tautinio Delegato, 1949 - 1950 m. Kempteno lietuvių gimnazijos mokytojas.

Į Ameriką atvyko 1950 m. ir iki 1954 m. buvo Lawrence, MA, lietuvių parapijos vikaras, vėliau - Villa Maria, senelių prieglaudos Thompsons kapelionas. Thompsons nusipirko namą ir ten gyveno. Mirė savo namuose, atšventęs 85 metų sukaktį. (p.j.)

La Grange, NY; Audrone Tozzi, Lindenhurst, NY; A. L. Lileika, Manhasset, NY; E. Petrikas, Massapequa Pk., NY; Anne Milukas Trainis, Richmod Hill, NY; St. Bulavas, Nonkonkoma, NY; J. Zilionis, Ron. Olmsted, OH; Kun. Timothy Burkauskas, Phila., PA; J. Puodziunas, Phila, PA.

Po 15 dol.: J. Raugalis, Waterbury, CT; Vl. Vasikauskas, Seminole, FL; Teklė Boguzas, So. Boston, MA; St. M. Vaiciunas, Roselle, NJ; A. J. Miknius, NYC, NY.

Po 14 dol.: P. Bivainis, Woodhaven, NY.

(nukelta į 8 psl.)

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ!!!

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

FEBRUARY PICK-UP SCHEDULE

02/2 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
02/4 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
02/7 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
02/9 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
02/10 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
02/14 TUES	PUTNAM, CT	11-12noon
02/16 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
02/18 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
02/21 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
02/23 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	KEARNY, NJ	4-5 PM
02/24 FRID	BALTIMORE, MD	11-12noon
	KEARNY, NJ	1-2 PM
	PATERSON, NJ	1-2 PM

Š. m. sausio 17 d. suėjo metinės, kai Mineola, NY, tragiškai žuvo

A.† A.

RASA ŽIOBAITĖ

Už jos sielą sausio 17 - sausio 22 dienomis mišios buvo aukotos sekančiose vietovėse:

Pranciškonų vienuolynė Brooklyne - Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM;

Apreiškimo par. bažnyčioje Brooklyne - kun. St. Ralja. Po mišių buvo pašventinta žemė įvykio vietoje.

Kunigų namuose Douglaston, NY - kun. J. Pakalniškis; Kun. Peiras Ališauskas Rasos dėdė, mišias aukojo Pennsylvanijoje;

Priėnų par. klebonas kun. Juozas Užupis aukojo mišias Rasos gimtojoje parapijoje.

Tegul Dievas suteikia Rasai Amžiną Ramybę!

Nuliūdusi motina Angelė Žiobienė ir artimieji

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Kultūros židinio kavinė veiks vasario 5 d. Kaip visuomet, bus skanūs pietūs, pyragai, atgaiva. Bus rodoma vaizduojamieji iš lietuviško gyvenimo. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Joseph Kaleda, gimęs Brooklyn, NY, 1938 m. rugpjūčio 1 d., gyvenęs Brooklyne, mirė Jamaica ligoninėje sausio 15 d., sulaukęs 57 metų amžiaus. Buvo pašarvotas M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsiveikimas buvo sausio 17 d. Po mišių Šv. Ritos bažnyčioje sausio 18 d. palaidotas Šv. Jono kapinėse. Liūdesyje liko motina, sesuo su šeima, mirusios sesers šeima ir kiti giminės.

Amelia Styra - Aimont, gimusi Lietuvoje 1896 m. rugpjūčio 26 d., mirė Matulaičio slaugos namuose Putname sausio 14 d., sulaukusi 98 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Palaidota sausio 17 d. Cypress Hills kapinėse. Liko sūnus su šeima.

Kotryna Gedeikienė, sulaukusi 78 metų, mirė š.m. sausio 20 d. vakare, Švento Juozapo senelių namuose, Holland, PA. Velionė buvo ilgametė Brooklyn gyventojė. Po mišių sausio 24 d. iš Pranciškonų Vienuolyno koplyčios Brooklyne, palaidota Cypress Hills kapinėse. Nužiūrė paliko sūnus Rimas Gedeika, anūkas Aidas, ir marti Danutė.

Artūras Paulauskas, buvęs Lietuvos Generalinis Prokuroras, atvyksta į JAV vasario mėn. pradžioje. Jis neseniai sėkmingai užbaigė Vito Lingio nužudymo bylą, kuri gavo platų tarptautinį atgarsį. Atvykęs į JAV, Artūras Paulauskas vasario 5 d. bus pagrindinis kalbėtojas Detroito Lietuvių Organizacijų Centro rengiamame 77-ajame Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Po to lankysis Floridoje ir atvyks į New Yorką. Čia pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16-osios minėjime, kuri rengia jungtinis ALTO New Yorko apygardos ir Tautos Fondo komitetas vasario 19 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, NY.

"Darbininko" 1995 metų kalendorius išsiuntinėtis skaitytojams gruodžio 2 d. Norintieji užsisakyti daugiau kalendorių, prašomi kreiptis į "Darbininko" administraciją. Vieno kalendoriaus kaina su persiuntimu 4 dol.

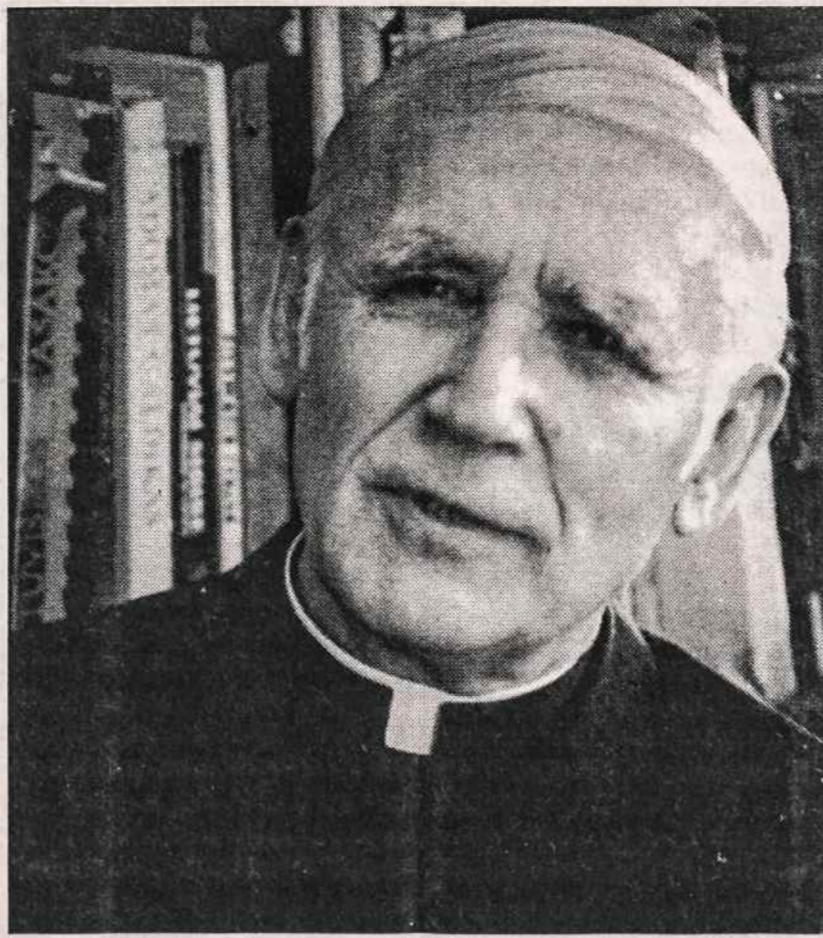
Solistė Rūta Pakštas, vasario 6 d., pirmadienį, 12 val. dienos Trinity bažnyčioje, Šv. Pauliaus koplyčioje atliks rečitalį. Akomponuos David Reeves. Dainuos Vytauto Klovos, Granados, Dvorak ir Widor kūriniai. Bažnyčios adresas: Broadway ir Fulton St. kampas, New York, NY. Pageidaujama auka - \$2 ar daugiau. Dėl informacijos skambinti tel.: (212) 602 - 0747.

Aušros Vartų parapija pradėjo naujus metus be skolos

Linkėdamas parapičiams laimingų naujųjų 1995 metų, Manhattan, NY Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas kun. dr. Eugenijus Sawickis pranešė džiaugsmingą žinią - visos parapijos skolos sumokėtos. Dėl įvairių remonto darbų 1985 metais skolos pasiekė \$130,000. Kun. Sawickis klebono pareigas perėmė 1989 m., tad su parapijos išdinininko Anthony Zagarino ir dosnių parapičių pagalba, visos parapijos skolos buvo sumokėtos per 5 metus. Klebonas nuoširdžiai dėkoja parapičiams ir parapijos bičiuliams už gausias aukas.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadienį, vasario 4 d. ir šeštadienį, vasario 18 d. Tomis dienomis siuntinius priims Kultūros židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Dėl siuntinių surinkimo kitose vietovėse žiūrėkite skelbimą 7 psl.)

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

Kun. Antanui Rubšui, Manhattan kolegijos Šv. Rašto profesorius ir Šv. Rašto lietuvių kalbą vertėjas, suteiktas "Right Reverend" prelado titulas. Įvilkutė jvyks sausio 29 d. Romoje, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos koplyčioje. "Right Reverend" prelado titulas suteiktas ir kolegijos ekonomui kun. Antanui Jonušui. Vytauto Maželio nuotrauka

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

(atkelta iš 7 psl.)

Po 10 dol.: Stella Kantvis, Westminster, CA; Danute Koltko, Ansonia, CT; Efofodija Maximowitsch, Ashford, CT; Aldona Barius, Monroe, CT; Marija Butrimas, New Britain, CT; J. Kisielius, New Haven, CT; V. Pleckaitis, New Haven, CT; Ursule Bradunas, Waterbury, CT; B. Budzinauskas, Waterbury, CT; P. P. Kuras, Waterbury, CT; J. Strungys, Waterbury, CT; Stase Skerys, Woodstock, CT; Sofija Kacinskas, Sunny Hills - Chipley, FL; K. Urbsaitis, Gulfport, FL; Alg. Silbajoris, Ormond Beach, FL; Brone Arminas, Port St. Lucie, FL; J. Budrikis, St. Petersburg, FL; A. Daunys, St. Petersburg, FL; Petronele Karaitis, St. Pete Beach, FL; Elena Baltrusaitienė, Chicago, IL; A. Juodvalkis, Chicago, IL; Alg. Cepeinas, Oak Lawn, IL; B. P. Juodelis, Willowbrook, IL; B. Galinaitis, Westminster, MD; Brono Kuodis, Arlington, MA; V. Rastonis, Centerville, MA; Jer. Dabrila, Dorchester, MA; Ursula S. Norkus, Lawrence, MA; E. Uzpurvis, No. Easton, MA; Maironis Park, Shrewsbury, MA; Elena Vasyliunas, Somerville, MA; P. Kalade, So. Boston, MA; A. B. Kupcinskas, Walpole, MA; J. Maskeliu-

Noriu parduoti didelį rinkinį pašto ženklų. Ženkilai gerame stovyje, įdėti į plastiką, išleisti nuo 1889 m. iki 1993 m., įvairių valstybių: Amerikos, Vokietijos, Čekoslovakijos, Rusijos, Azijos šalių ir kt. Jų kainos: vienos valstybės perkant po vieną - 30 centų; perkant visus tos valstybės ženklus - po 20 centų. Dėl daugiau informacijų rašyti: Edw. Kacinskas, 900 St. Charles Ave., Baltimore, MD 21229 arba skambinti tel. 410 - 247 - 3269. (sk.)

TALPINTUVAI PER TRAN-SPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išėivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgaliojiminiui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

nas, Webster, MA; Alg. Zenkus, Webster, MA; Brone Tender, Wellesby, MA; J. Dionas, Westfield, MA; Ona Piesina, Westwood, MA; Regina S. Juska, Detroit, MI; Brone Vasiliauskas, Rockwood, MI; A. Cesonis, Harrisonville, MO; V. Budnikas, Elizabeth, NJ; J. Kiausas, Harrison, NJ; A. Girnius, Howell, NJ; B. Vyliaudas, Union, NJ; Mary M. Zinke, Piscataway, NJ; St. Ralys, Amsterdam, NY; J. Lukosius, Brooklyn, NY; Jadvyga Matulaitis, Hillcrest, NY; K. Kiaune, Jamaica Estates, NY; Millie J. Piletz, Mt. Vernon, NY; Lucia Skarulis, NYC, NY; A. Bukauskas, NYC, NY; A. Matulionis, Plattsburgh, NY; F. Kubilius, Poughkeepsie, NY; E. W. Baranauskas, Schenectady, NY; Jolanta Bagepalli, Schenectady, NY; Milda Newman, Williamsville, NY; Victor ir Aldona Palunas, Akron, OH; P. Kliorys, Euclid, OH; Vc. Rociunas, Independence, OH; R. Bistrickas, Pittsburgh, PA; A. Simonis, West Chester, PA.

Po 6 dol.: A. Lukosevicius, Woodhaven, NY.
Po 5 dol.: R. Vainauskas, Glendale, AZ; J. P. Mikellaitis, Tucson, AZ; S. Marcavage, Milford, CT; Vyt. Abromaitis, Putnam, CT; J. Bružas, So. Woodstock, CT; J. Laukaitis, Torrington, CT; Alf. Martinenas, Wallingford, CT; A. Keniausis, Waterbury, CT; L. Krasauskas, Waterbury, CT; Bruno ir Karoline Gudaitis, Clearwater, FL; Vyt. Grybauskas, Daytona Beach, FL; V. Sakas, Lake Worth, FL; V. G. Abraitis, Palm Coast, FL; Al. Duda, St. Pete Beach, FL; F. V. Misiunas, Stuart, FL; J. Savaitis,

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. 516 377-1401. (sk.)

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir sureduoguti, išleisti knyga "Balinai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais, vidutinio formato. Komentarai, datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d., liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

Sunny Hills - Chipley, FL; Irena Sodeika, Treasure Island, FL; P. Baltis, Mililani, HI; A. P. Bagdonas, Chicago, IL; J. Arlauskas, Chicago, IL; R. Kubilius, Evanston, IL; Buracas, Baltimore, MD; Elena Valuntis, Severna Pk, MD; A. Valinskas, Auburn, MA; A. Girnius, Boston, MA; A. J. Zikas, Canton, MA; Stella Slapelis, Centerville, MA; Ruta Kulbis, Saugus, MA; Z. Gavelis, So. Boston, MA; Vyt. Vazbutas, So. Boston, MA; A. Petrutis, W. Hyanisport, MA; K. Bazikas, Worcester, MA; Terese Gedvilas, Worcester, MA; Fr. Vincas Parulis, MIC, Worcester, MA; Regina Alkevicus, Lincoln Park, MI; Adele Lauraitis, Linden, NJ; Olga Maria Wysocaka, Parlin, NJ; M. Iskelionas, Paterson, NJ; Anelė Barkauskas, Point Pleasant, NJ; Aldona Zaurinis, Weehawken, NJ; A. Juska, Brooklyn, NY; S. K. Lukas, Sr., Brooklyn, NY; Dr. Br. Svogun, Elmont, NY; V. Nakutavicius, Fishkill, NY; Ms. T. Budininkas, Jamaica, NY; K. J. Jonynas, Middle Village, NY; Zinaida Kazliene, Putnam, CT; J. Orentas, Ridgewood, NY; Mrs. B. Maciunas, Woodhaven, NY; A. Ruzgas, Cleveland, OH; Wm. Kolicius, Allison Pk, PA; J. Virkutis, Bethlehem, PA; V. Shimkus, Dalton, PA; Theresa R. Mazeika, Devon, PA; Aldona Iacono, Phila., PA; R. Cirpulis, Sugar Land, TX.

Po 2 dol.: Julius Lendza, Baltimore, MD; Nellie Timm, Allen, MI; K. Matonis, Ocean, NJ; C. J. Drazdauskas, Moscow, PA.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.
Darbininko Administracija

"Vilties" siuntinių agentūros atstovai Brooklyne, NY, siuntinius vėl priims vasario 11 d. nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

Geriausios dovanos

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - 1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatui". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligininėse. Kaina 20 dol.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Užakant žodynus, pridėti po 1 dol. persiuntimui; užsakant "Moteris su baltu chalatui" - pridėti 2 dol.

Kultūros žurnalas "Naujasis Židiny - Aidai"

Lietuvoje leidžiamą mėnesinį kultūros žurnalą "Naujasis židiny - Aidus" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pratesti per Tėv. Leonardą Andriejų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu: Rev. Leonardas Andriejus, OFM, P. O. Box 980, Franciscan Monastery, Kennebunkport, ME 04046. Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu. Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams. Jis laikomas vienu iš pačių geriausių Lietuvoje leidžiamų kultūros žurnalų.

"Worcesterio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Vincentas Parulis, MIC ir Šimtmečio parapijos minėjimo rengimo komitetas dėkoja "Darbininkui" už nuolatinį nuoširdumą mūsų parapijai, ypatingai šiais sukaktuviniais metais. Kukli dovanėlė "Darbininkui" - 50 dol." - rašoma neseniai gautame laiške. Laišką ir čekį persiuntė "Darbininko" korespondentė Janina Miliauskienė. Dėkojame už mūsų pastangų įvertinimą ir parąms spaudai.

M. Karaska, Fredericksburg, VA, ir šiemet, kaip kasmet, užmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 100 dol. čekį. Nuolatiniam dosniam spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo apylinkės išdinininkė Elena Jasaitienė mums rašo: "JAV LB St. Petersburgo apylinkės valdybos nutarimu paremti lietuvišką spaudą, siunčiame "Darbininkui" 50 dol. čekį ir linkime sėkmingų 1995 metų!" Nuoširdžiai dėkojame už linkėjimus ir už paramą spaudai.

Dr. Gunda Žymantienė, New York City, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu ir dosniai parėmė "Darbininko" leidimą. Nuoširdžiai dėkojame.

Nida ir Nick Angeliadis, Huntington, NY, atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą, apmokėdami prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Juozas Arlauskas, New Britain, CT, kaip kasmet, taip ir šiemet užmokėjo "Darbininko" prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatiniam rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Marijona E. Ogden, Annapolis, MD, dosnia auka parėmė "Darbininką", užmokėdama prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Joseph ir Cheryl Milukas, Stamford, CT, kasmet didesne auka padeda išlaikyti "Darbininką". Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 110 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame.

Kun. Vincent Radvina, Santa Rosa, CA, didesne auka nuolat remia "Darbininką". Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 150 dol. čekiu. Nuolatiniam "Darbininko" rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Ona Jankevičiūtė, New York City, NY, kiekvienais metais atskuba "Darbininką" paremti su didele auka. Šiemet užmokėjo prenumeratą su 200 dol. čekiu. Nuolatinė dosniųjų mūsų rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Vytas Daugirdas, West Palm Beach, FL, anksčiau gyvenęs Port Jefferson, NY, yra nuolatinis dosnus "Darbininko" rėmėjas. Ir šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 200 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę pagalbą mūsų spaudai.

National Credit Union Administration
Asset Liquidation Management Center
skelbia sekantį pranešimą:

NOTICE OF UNCLAIMED FUNDS FOR THE FORMER KASA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

The credit union was liquidated on July 31, 1992 and shares were paid out at that time. The following is a list of members of the credit union who have unclaimed shares:

WILLIAM A. ADAMS
ANTHONY MARINO
BRUCE PALOMBO
KESTUTIS PUSKUNIGIS
IRENA SALCIUS or JOHN P. SALCIUS
JUOZAS SLABOKAS
STELLA STROLE
KEVIN SULLIVAN or IRENA A. SULLIVAN
VINCAS TAMOSAITIS or SALOMEJA PALIONIS

If you were a former member of the credit union and are on the above list or if you have not received your shares, please send verification of your account with the credit union to the following:

KASA LITHUANIAN FCU
c/o NATIONAL CREDIT UNION ADMINISTRATION
4807 Spicewood Springs Rd., Suite 5100
Austin, TX, 78759

All verifications must reach this office by March 1, 1995. Otherwise, the shares will be sent to the State Abandoned Property Department of your last known address.